

Gemeente
Rotterdam

WIJKAKKOORD SCHIEBROEK

2023 - 2026

Concept

- versie Rayonberaad d.d. 28 februari 2023 –

Wijkakkoord Schiebroek 2023-2026

Inhoud

1. Het Wijkakkoord de uitleg!	4
2. Wijkvisie.....	5
2.1 Beeld van de wijk.....	5
2.2 Aandacht voor Schiebroek-Zuid.....	7
2.3 De Wijkhub Petuniahof 2	10
2.4 Bereikbaarheid wijkraad	11
3. Het participatietraject De participatie rond het wijkakkoord kent twee fases.	12
4. Wijkopgaven + doelen	17
Opgave 1: Het versterken van een gezonde, veilige en leefbare wijk.....	17
Resultaat 1.1: Het vergroten van een evenwichtige biodiverse verhouding van flora en fauna.	19
Resultaat 1.2: Vergroten van het veiligheidsgevoel door een zichtbare en bereikbare overheid met als resultaat een beter contact tussen de wijk en de handhavers.	20
Resultaat 1.3: Verbetering op het gebied van milieutechnische en verkeerskundige aspecten van mobiliteit in de stedelijke opgaven Hinder vliegveld, Parkeeroverlast en Verkeersveiligheid.	20
Opgave 2: De buitenruimte op orde houden en zo nodig op orde brengen	23
Resultaat 2.1: In overleg met bewoners en partners het op orde brengen van het reguliere onderhoud van de buitenruimte	25
Resultaat 2.2: Een schonere buitenruimte realiseren. Op probleemlocaties uitwerken van een plan van aanpak op gebied van honden en ganzen. Hondenbeleid herzien	26
Resultaat 2.3: Meer toezicht en handhaving.....	27
Opgave 3: Voorzieningen in de wijk op peil houden en zo nodig realiseren.....	28
Resultaat 3.1: Brede kwantitatieve en kwalitatieve verkenning over het collectief van locaties en partnerlocaties die een bijdrage vormen aan het concept van Huis van de Wijk.	30
Resultaat 3.2: Vanuit de Koersnota Detailhandel versterken en behouden van een gevarieerd aanbod aan winkels en meer kramen op de markt alsmede het versterken van het buurtwinkelcentrum Teldersweg.....	31
Resultaat 3.3: Behoud van openbaarvervoerlijnen en versterken van mobiliteit door goed ingerichte mobiliteitshubs met voldoende ruimte voor parkeren van auto's, fietsen en huurscooters.....	33

Opgave 4: De veerkracht van bewoners en de gemeenschap verbeteren.	34
Resultaat 4.1: Samen met partners in de wijk, de welzijnspartij Crow-Up en het wijkteam actief inzetten op de problematiek rond kwetsbare bewoners waaronder tegengaan eenzaamheid met extra aandacht voor alleenstaande ouders.....	35
Resultaat 4.2: Intensief benaderen van bewoners met een taalachterstand, om deze te betrekken bij taalcursussen, activiteiten in de wijk en mogelijkheden rond wonen en werken.	36
Resultaat 4.3: Gecoördineerde aanpak armoede en schulden, waaronder aanpak energie-armoede in nauwe samenwerking met partners in de wijk en ondersteuning door W&I.	37
Opgave 5: De gehele wijk toekomstbestendig maken.	39
Resultaat 5.1: Binnen de herstructurering van Schiebroek-Zuid het karakter tuinstad behouden, huisvesting jongeren realiseren en het realiseren van een klimaatbestendige aardgasvrije wijk. ...	40
Resultaat 5.2: Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen; voorzien in zorgvoorzieningen voor langer thuis wonen ouderen en voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen.	41
Resultaat 5.3: In overleg en in samenwerking met de woningcorporaties zorgdragen voor een goede sociale samenhang in de wijk.....	44
5. Stedelijke opgaven	46
Bijlagen 1: Matrix met vijf thema's en in totaal 51 onderwerpen/ aandachtspunten.	62
Bijlagen 2: Resultaten inventarisatie per leeftijdscategorie	63

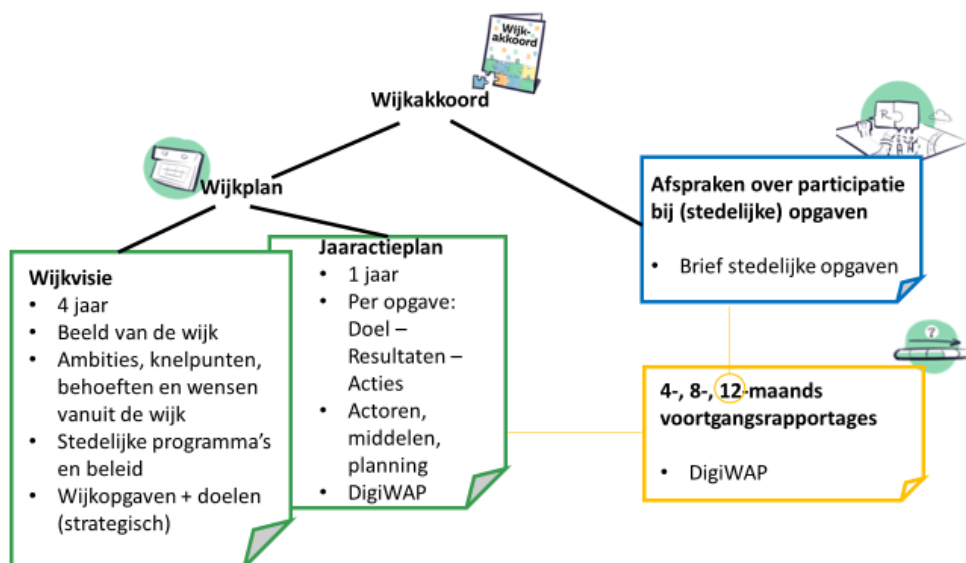
1. Het Wijkakkoord de uitleg!

De wijkraad, de gemeente en het wijknetwerk maken namens de wijk een wijkakkoord. Het wijkakkoord is de basis voor de samenwerking in de wijk.

In het **wijkakkoord** nemen we de prioriteiten op voor de komende jaren die samen met de bewoners en betrokken organisaties en de verschillende clusters van de gemeente geschreven zijn.

Het wijkakkoord bestaat uit een **wijkplan**. Hierin staat wat er volgens de wijk de komende tijd moet gebeuren om de wijk beter te maken. Daarnaast staan er afspraken in hoe de wijk kan meedoen bij stedelijke onderwerpen die te maken hebben met de wijk. Het wijkplan bestaat uit een **wijkvisie** welke is opgezet voor 4 jaar en een **jaaractieplan** dat elk jaar wordt herzien.

De **wijkraad** geeft advies hoe de gemeente ervoor kan zorgen dat wijkbewoners goed bij plannen voor de wijk worden betrokken. De wijkraad houdt door middel van de voortgangsrapportages in de gaten of iedereen zich aan de afspraken houdt. Gaan dingen niet volgens afspraak, dan trekt de wijkraad aan de bel bij de gemeente.

2. Wijkvisie

In de wijkvisie wordt een beeld van de wijk gegeven. Er wordt uitgelegd waarom Schiebroek-Zuid extra aandacht nodig heeft en hoe het Buurtverbeterplan Schiebroek-Zuid en de wijkvisie Schiebroek samenhangen en gelijkwaardig in de looptijd tot 2030 worden gesteld. Ook wordt er uitleg geven over het Veerkrachtonderzoek welke is uitgevoerd voor Schiebroek-Zuid en waar een gedegen opvolging in dit Wijkakkoord op wordt gegeven. De Wijkhub aan de Petuniahof 2 zal vanuit dit wijkakkoord een belangrijk centraal middel worden. Er wordt ingegaan op de bereikbaarheid van de wijkraad.

Vervolgens wordt het participatietraject uitgelegd om te komen tot de prioritering in de Wijkakkoord. Tot slot is de opgehaalde informatie vertaald naar de wijkopgaven/doelen en resultaten voor de komende 4 jaar. Jaarlijks worden deze resultaten voorzien van nieuwe haalbare acties. Dit gebeurt in het JaarActiePlan (JAP).

2.1 Beeld van de wijk

Schiebroek is gelegen aan de noordrand van Rotterdam en bezit veel potentie als aantrekkelijk woongebied. De wijk is omringd door groen- en recreatiegebieden zoals de Vlinderstrik en het Schiebroekse Park, Melanchtonpark, Wilgenplaspark, recreatiepark Plaswijck, kinderboerderij De Wilgenhof en de Bergse Achterplas.

Winkelcentrum Peppelweg kent een ruim aanbod met op vrijdag een markt. Daarnaast is er wijkcentrum Teldersweg en Buurtcentrum Meijersplein. RandstadRail brengt zowel het centrum van Rotterdam als van Den Haag dichtbij. De metro- en tramverbindingen worden goed gewaardeerd. De wijk telt circa 17.000 inwoners. De busverbinding, lijn 174, rijdt overdag, maar 's avonds niet meer.

Kenmerkend voor Schiebroek is de singelstructuur (een overblijfsel van het polderlandschap) door de hele wijk en het groene karakter. De groene binnengebieden in de Tuinstad stempelstructuur versterken het groene karakter van Schiebroek.

De bebouwing ten noorden van de Wilgenlei is grotendeels gebouwd volgens het Uitbreidingsplan van de gemeente Schiebroek uit 1933. Het noordelijk deel van Schiebroek bestaat vooral uit particulier woningbezit met uitzondering van het deel ten zuiden van de Peppelweg. Daar liggen voornamelijk huurwoningen van de woningbouwcorporatie.

In de jaren vijftig en zestig vond grootschalige bouw van sociale woningbouw plaats in het zuidelijk deel van de Schiebroekse polder.

De naoorlogse woningbouw in het zuidelijk deel van de wijk wordt gekenmerkt door de stempelstructuur. In het zuidelijk deel van Schiebroek bestaat voornamelijk uit sociale huurwoningen. Een deel van die woningvoorraad voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd.

De wijk is in ontwikkeling en er zijn diverse nieuwbouwprojecten gerealiseerd en in ontwikkeling. Deze nieuwbouw is ingezet en zal met de diverse nieuwbouwplannen, renovatieplannen en grootschalige aanpak van Schiebroek-Zuid doorzetten.

In de noordwesthoek ligt bedrijventerrein Schiebroek. Op dit bedrijventerrein zijn bedrijven toegestaan tot en met categorie 3.2. De maximale hoogte van de bebouwing is 8 meter in verband met de aanvliegroute van Rotterdam The Hague Airport.

Tussen de woonbebouwing en de N209 (vanaf 2025 de verlengde A16) ligt het Schiebroekse park. Aan de rand van het park liggen verschillende sportverenigingen en school- en nutstuinen.

De wijk heeft te maken met een tweetal grote infrastructurele voorzieningen die op dit moment in hun ontwikkeling belangrijke gevolgen hebben voor de wijk. Dat zijn het nabijgelegen vliegveld RTHA en de verlenging van A16 die thans wordt aangelegd en in 2025 gereed zal zijn.

Daarnaast is in de toekomst de ontwikkeling van de G.K. van Hogendorpweg een belangrijk aandachtspunt voor Schiebroek.

Tot 2020 bestonden voor de wijk twee bestemmingsplannen: respectievelijk voor Schiebroek-Noord en Schiebroek-Zuid. Conform die bestemmingsplannen liep de scheiding tussen Schiebroek-Noord en -Zuid via de Wilgenlei en Wilgensingel

De begrenzing van de buurt Schiebroek-Zuid voor het Plan Schiebroek-Zuid en het Buurtverbeterplan komt echter niet overeen met de grenzen van het vroegere bestemmingsplan Schiebroek-Zuid. Die grens wordt voornamelijk bepaald door het woningbezit van de corporaties.

2.2 Aandacht voor Schiebroek-Zuid.

Elke twee jaar maakt de gemeente voor alle Rotterdamse wijken een wijkprofiel met daarin de stand van zaken wat betreft de woon en -leefomstandigheden van de bewoners. De wijk Schiebroek scoort in het wijkprofiel over het algemeen hoog op de thema's wonen en leven.

Uit het in 2015 verschenen rapport 'Schijn bedriegt' blijkt echter dat dit niet opgaat voor alle delen van de wijk. Schiebroek-Zuid is hiervan een voorbeeld. Schiebroek-Zuid is geen aparte CBS-wijk en hierdoor geeft het wijkprofiel een fors vertekend beeld als gevolg van de goede resultaten en uitkomsten in de overige (noordelijke) delen van Schiebroek. In veel opzichten is Schiebroek-Zuid wat betreft bepaalde problematiek vergelijkbaar met bijvoorbeeld een wijk als Oud-Charlois. Naar aanleiding van het rapport 'Schijn bedriegt' zijn voor de periode van 2017-2019 extra middelen beschikbaar gesteld voor het Plan Aanpak van Schiebroek-Zuid. In september 2019 heeft een herijking van de wijkagenda door de gebiedscommissie plaats gevonden. De genoemde focus op Schiebroek-Zuid is uitgewerkt in de volgende subdoelen:

- 1) Verbeteren aanpak armoede en schulden;
- 2) Meer adequate inzet op wijkteam en verbetering samenwerking partijen in de werkvelden taal, armoede, opvoedondersteuning en jeugd;
- 3) Meer inzicht in instroom en uitstroom en de effecten daarvan op wonen en leven in de wijk.

Het college 2018-2022 had in haar coalitieakkoord aangegeven deze ingezette integrale aanpak van dit gebied voort te willen zetten. De wijkaanpak van het Plan van Aanpak Schiebroek-Zuid 2017-2019 is inmiddels voortgezet met het Buurtverbeterplan 2021-2024.

Buurtverbeterplan Schiebroek-Zuid

Het Buurtverbeterplan Schiebroek-Zuid (BVP) is een plan dat tot stand moest komen *voor de bewoners en vooral ook met de bewoners*. Het BVP kent zes pijlers. Elke pijler betreft een aandachtsgebied waarvoor in de wijk verbeteringsacties zijn beschreven. Deze pijlers zijn:

- 1 Vergroten van Bewonersbetrokkenheid/sociale cohesie
- 2 Jeugd en Onderwijs
- 3 Werk en Inkomen
- 4 Buitenruimte en Veiligheid
- 5 Wonen
- 6 Zorgstructuur kwetsbare bewoners.

Inmiddels wordt uitvoering gegeven aan het Buurtverbeterplan. Hierbij is het de uitdaging om bewoners blijvend te betrekken. In tegenstelling tot het Plan Schiebroek-Zuid is voor uitvoering van het BVP geen aanvullend budget beschikbaar gesteld. De voorgestelde acties dienen uit de reguliere budgetten te worden gefinancierd.

Niettemin vraagt uitvoering van het plan de komende jaren onverminderd inzet van de betrokken partijen. Deze inzet is in ieder geval nodig totdat de Gebiedsvisie Schiebroek tot uitvoering is gekomen. De Gebiedsvisie loopt tot 2030. Om deze reden is het nodig om ook de looptijd van het Buurtverbeterplan te verlengen naar 2030. Omdat dit wijkakkoord de basis van alle afspraken in de wijk is zal het Buurtverbeterplan integraal onderdeel van dit wijkakkoord zijn. Op basis daarvan en de noodzaak het Buurtverbeterplan als instrument te

kunnen gebruiken tijdens de periode van de Gebiedsvisie stellen we met dit wijkakkoord de looptijd van het Buurtverbeterplan tot 2030 vast. Met de wijk en de partners in de wijk zal deze looptijd worden besproken en zal een nieuwe versie van het buurtverbeterplan worden gemaakt.

Veerkrachtonderzoek.

Om nog een beter beeld te krijgen van de problematiek en de mogelijkheden om deze aan te pakken is er in 2022 hebben de gemeente en de woningcorporaties gezamenlijk een veerkrachtonderzoek laten uitvoeren. Hierin is in beeld gebracht hoe de leefbaarheid in een wijk kan verbeteren door de veerkracht te verhogen.

Uit het veerkrachtonderzoek zijn verschillende opgaven gekomen. Deze zijn verwoord in onderstaande wijk schets en opgaven voor Schiebroek-Zuid.

In het Veerkrachtonderzoek worden de volgende kansen benoemd voor integrale samenwerking:

1. De scholen in de wijk een (grotere) rol laten spelen in de integrale aanpak voor de buurt Schiebroek-Zuid;
2. Het ondersteunen van nieuwe bewoners met een laag inkomen door te zorgen dat zij hun woning volledig kunnen inrichten. Dat kan door een samenwerking tussen het Buurtbedrijf, de woningcorporaties, de zorgaanbieders in de wijk en Werk & Inkomen;
3. Hefwonen doet op het moment onderzoek naar de renovatiemogelijkheden van een drietal complexen in de buurt. Aansluiting van de sociale aanpak zou gewenst zijn wanneer zij in gesprek gaan met de bewoners;
4. Wanneer Havensteder gaat starten met de tweede fase van het verduurzamen van verschillende woningen in Schiebroek-Zuid liggen daar ook kansen om een combinatie te maken met een sociale aanpak;
5. Samenwerking met de zorgpartijen in de buurt opstarten om in te kunnen zetten op tijdige zorg voor ouderen. In de buurt zijn meerdere ouderencomplexen en één verpleeghuis. Deze complexen zouden ook een functie voor de buurt kunnen vervullen.
6. De wijknetwerker onderzoekt de mogelijkheden om een plek voor de jeugd te creëren in de buurt in overleg met de jeugdambassadeurs en andere jongeren;
7. Het meer betrekken van de jeugdambassadeurs bij de concrete ontwikkelingen in de buurt, ook de fysieke ontwikkelingen;
8. In de wijkhub of de huiskamer van de wijk meerdere partners uit de wijk laten aansluiten om het onderling contact te vergroten en nog breder in te kunnen zetten op vragen van de bewoners;
9. Onderzoeken hoe men het Buurtbedrijf en Prestatie 010 nog meer kan verbinden aan de woningcorporaties in de buurt;
10. De SROI-verplichting onder de aandacht blijven brengen bij woningcorporaties, ontwikkelaars en andere organisaties voor de bewoners met een afstand tot de arbeidsmarkt;
11. Advies is nader te verkennen welke mogelijkheden er zijn voor de woningcorporaties om te sturen op de instroom van bewoners.

Schiebroek-Zuid.

Opgaven

Ondersteunen van kwetsbare bewoners

Specifieke aandacht voor lage inkomensgroepen (armoedebestrijding, participatie/werkloosheid bestrijden), doelgroep ouderen (eenzaamheidsbestrijding en tijdige zorg), jeugd (perspectief bieden en ervaren onveiligheid in buurt verbeteren) en huurders die zorg nodig hebben.

Tegengaan verdere concentratie van kwetsbare bewoners.

Verhouding vragers en dragers verbeteren en de kwaliteit van de woningen. Oog voor draagkracht van de wijk m.b.t. vestiging HBD-voorzieningen.

Bevorderen sociale cohesie.

Het bevorderen van de sociale cohesie in de buurt en het verhogen van de meldingsbereidheid.

Wijkschets

Probleemanalyse

Sprake van hoge werkloosheid, schuldenproblematiek, weinig startkwalificaties, veel laaggeletterdheid, ongezonde levensstijl, opvoedingsproblemen, drugsoverlast en eenzaamheid.

Toekomstperspectief

Een sterke sociale cohesie en betrokkenheid; een veilige wijk; aandacht voor armoede en eenzaamheid; een plek voor jongeren; schone buitenruimte en ruimte voor ontmoeting; balans in vragers en dragers; beheersing van de NL-taal; diversiteit in woningen; vangnet voor beginnende ouderdomskwalen; de bewoner vergroot zijn/haar vaardigheden en de bewoner is tevreden over de woning.

Kansen

Inzet van het Buurtbedrijf i.c.m. Prestatie 010; SROI-verplichting; laten aansluiten van sociale aanpak op opgaven van Havensteder en Vestia; betrekken van de basisscholen; plek voor de jeugd; integraal overleg voor de buurt; de jeugdbassadeur betrekken bij opgaven in de buurt; ondersteunen van nieuwe bewoners met een laag inkomen; de oudercomplexen in de wijk een buurtfunctie laten vervullen.

Huidige stand van zaken en gewenste maatregelen.

Volgens wijkprofessionals, afgestemd met (stedelijk) beleidsstrategen.

Huidige kenmerken veerkracht

april 2022

Bewonerspopulatie: In Schiebroek wonen ongeveer 17.000 mensen. In Schiebroek-Zuid woont een minderdraagkrachtige, kwetsbare bevolking.

Status fysieke kwaliteit: Schiebroek-Zuid kent veel stapelwoningen waarbij sprake is van een uiteenlopende kwaliteit van woningen en mogelijkheden in het onderhoud en renoveren hiervan. Aandacht nodig voor de kwaliteit van het corporatiebezit van Vestia.

Status integrale samenwerking: Partijen kennen elkaar, weten elkaar te vinden en werken al in een integraal verband samen m.b.t. het Buurtverbeterplan. Dit kan nog verder aangescherpt worden door belanghebbenden nog beter aan te laten sluiten op lopende zaken. Een samenwerking met de zorgpartijen in de buurt opstarten, om in te kunnen zetten op tijdige zorg voor ouderen, is nodig.

Status leefbaarheid: Schiebroek Zuid kent een stapeling van problemen (sociaal, fysiek, veilig) rondom een grote groep kwetsbare bewoners in corporatiebezit.

Huidige inzet op veerkracht

Kritische succesfactor

Er zijn verschillende zorgaanbieders die bijzondere woon/zorg-arrangementen aanbieden aan een specifieke doelgroep. Daarnaast zijn er veel individuele woon/zorg-contracten in corporatiebezit. Nog meer HKD-instream of anderszins kwetsbare bewoners zet de leefbaarheid verder onder druk.

Gewenste maatregelenmix

Sociale aanpak: Integrale, laagdrempelige, outreachende ('eropaf') en preventieve aanpak nodig voor de verschillende kwetsbare groepen (jongeren, ouderen, laag inkomen)

Leefomgeving: Blijvende aandacht en zo nodig adequate aanpak voor de buitenruimte en veiligheidsbeleving

Herstructurering: Komende jaren wordt er gewerkt aan een groen Schiebroek-Zuid met voldoende woon- en werkruimte

Herpositionering: Integrale aanpak op de instroom van nieuwe bewoners en differentiatie (primair en secundair segment) op buurtniveau en stedelijk niveau door betrokken woningcorporaties en ontwikkelaars

2.3 De Wijkhub Petuniahof 2

Schiebroek heeft in 2021 een Wijkhub gekregen op Petuniahof 2.

Deze kleinschalige locatie, midden in de wijk is bedoeld als laagdrempelige voorziening voor wijkbewoners. Tegelijkertijd is het een aanlandplek en ontmoetingspunt voor medewerkers en ketenpartners om samen te werken aan laagdrempelige dienstverlening voor de wijk en de bewoners.

Het ontwikkelen van deze locatie is een samenspel tussen de verschillende partners en de behoeften binnen de wijk. De invulling van het gebruik en de bezetting zullen daarom stap voor stap ontwikkelen in relatie met de opgaven vanuit het wijkakkoord. Thematisch kunnen overleggen van de gemeente en partners georganiseerd worden en bijvoorbeeld wijkplatforms gecreëerd worden met betrokkenen vanuit de wijk. Ook vergadert bijvoorbeeld het bestuur van de samenwerkende bewonersorganisaties Leven in Schiebroek in de wijkhub.

Daarmee dient de Wijkhub als een eerste loket voor wijkgerelateerde probleemstellingen.

In 2023 is de Wijkhub op vaste tijden bemenst door een gastvrouw/heer en op deze wijze op vaste tijden toegankelijk voor de bewoners van Schiebroek.

2.4 Bereikbaarheid wijkraad

Dirk Breedveld	d.breedveld@wijkraadrotterdam.nl
Yasmine Koubei	y.elkoubei@wijkraadrotterdam.nl
Ton van Eijsden	ap.vaneijsden@wijkraadrotterdam.nl
Ciana Kokos	cr.kokos@wijkraadrotterdam.nl
Fred Laforêt	fv.laforet@wijkraadrotterdam.nl
Adriaan Pieterse	a.pieterson@wijkraadrotterdam.nl
Ingrid Vriendwijk	ir.vriendwijk@wijkraadrotterdam.nl

De wijkraad is de spreekbuis van de wijk. Op allerlei manieren heeft de wijkraad contact met de inwoners van de wijk en zijn ze te vinden in de wijk. 1 keer per maand houdt de wijkraad hun formele openbare wijkraadvergadering. Meestal in De Buurvrouw op de Larikslaan 200.

Leden van de wijkraad houden samen met medewerkers van de gebiedsorganisatie wekelijks op een vast tijdstip bij toerbeurt spreekuur op de Wijkhub aan de Petuniahof 2.

3. Het participatietraject

De participatie rond het wijkakkoord kent twee fases.

De **eerste fase** is een inventarisatie gemaakt van onderwerpen gebaseerd op de wijkanalyse en gesprekken met bewoners. De gesprekken hebben plaatsgevonden op een buurtmarkt (Larikslaan) en bij de lustrumviering van een winkeliersvereniging (Teldersweg). Daarnaast zijn ook eigen ervaringen en observaties van wijkraadsleden meegenomen en is gebruik gemaakt van eerder in het kader van het BuurtVerbeterPlan Schiebroek-Zuid (BVP) verzamelde informatie bij wijkbewoners.

Deze onderwerpen / aandachtspunten zijn vervolgens onder een vijftal thema's geordend:

- 1) Voorzieningen in de wijk;
- 2) Een gezonde, veilige en leefbare wijk;
- 3) Een schone en hele buitenruimte;
- 4) Verbeteren van de veerkracht van bewoners;
- 5) Een Toekomstbestendige wijk.

Een apart thema zou aanvankelijk het BVP Schiebroek-Zuid zijn.

Het gaat hier echter om vigerend beleid dat in de periode tot 2025 tot uitvoering wordt gebracht, daarom is het niet als zesde thema opgenomen.

De Gebiedsvisie Schiebroek 2030 beslaat voor een groot deel hetzelfde gebied van Schiebroek-Zuid en loopt tot 2030. Omdat de problematiek vanuit het BVP in deze periode actueel zal blijven, is het verstandig het BVP qua periode gelijk te stellen aan de gebiedsvisie. De opgaven in het wijkakkoord gaan over heel Schiebroek. Het BVP beslaat een deel van de wijk en is daarmee het instrument om de problematiek in dit deel van de wijk aan te pakken. De onderwerpen uit het BVP zijn echter wel separaat meegenomen in de inventarisatie voor zover die vallen onder een van de vijf genoemde thema's uit de inventarisatie.

In de **tweede fase** zijn de vijf thema's met de in totaal 51 onderwerpen/ aandachtspunten samengebracht in een matrix (zie bijlage).

Met deze matrix als posterbord zijn de wijkraadsleden, daarbij ondersteund door ambtelijk medewerkers, de straat opgegaan: op een plein tijdens de weekmarkt (tweemaal), bij drie supermarkten en bij drie scholen.

Vorbijgangers konden van de vijf thema's hun **top drie thema's**, geordend van meest belangrijk naar minst belangrijk.

Vervolgens konden zij van de 51 onderwerpen/ aandachtspunten hun **10 onderwerpen** aangeven om als eerste aan te pakken. Tijdens de straatacties hebben 79 bewoners hun mening kenbaar gemaakt.

Behalve bij de straatactie zijn wijkbewoners ook op hun huisadres per brief uitgenodigd voor een bewonersbijeenkomst op zaterdagmiddag 12 november in het lokale wijktheater 'De

Buurvrouw'. Daar is de mogelijkheid geboden om te reageren op de voornoemde vijf thema's en de 51 onderliggende aandachtspunten.

In totaal hebben 42 bewoners aan de uitnodiging gehoor gegeven en op een 'scoreformulier' aangegeven aan welke onderwerpen aandacht zou moeten besteed c.q. moeten worden aangepakt.

Behalve de uitnodiging bevatte de brief ook de mogelijkheid te reageren op de voornoemde vijf thema's en de 51 onderliggende aandachtspunten.

In totaal hebben 38 bewoners naar aanleiding daarvan een reactie gegeven door een formulier in te leveren bij de wijkhub of een email te sturen. Tot slot is bewoners ook via Instagram de mogelijkheid geboden om een reactie te geven. Van dat medium hebben 17 vooral jongere bewoners gebruik gemaakt.

Daarmee hebben in totaal 176 bewoners hun mening gegeven. De verzamelde gegevens zijn vervolgens verwerkt en geanalyseerd.

Leeftijdverdeling van de groep bewoners-respondenten

Respondenten verdeeld naar leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	Aantal	%	Bew.pop.
< = 21 jaar	28	15,9%	32%
22 -45 jaar	40	22,7%	25%
46 – 64 jaar	41	23,3%	25%
= > 65 jaar	49	27,8%	18%
Geen opgave	18	10,2%	
Totaal	176	100,0%	

Alle leeftijdscategorieën zijn bij de inventarisatie qua aantal redelijk vertegenwoordigd. De verdeling over de leeftijdscategorieën is overigens niet helemaal representatief voor de Schiebroekse bewonerspopulatie. Zo is de jongste groep ondervertegenwoordigd, terwijl de oudste groep juist is oververtegenwoordigd.

Uit de volgende tabel met gewogen scores komt naar voren in hoeverre bewoners-respondenten de thema's belangrijk vinden.

In hoeverre worden thema's belangrijk gevonden? (alle respondenten)

<i>Thema</i>	<i>Rangorde</i>	<i>Gewogen somscore*</i>	<i>Percentage</i>
Voorzieningen in de wijk	3	200	20,8%
Gezonde, veilige en leefbare wijk	1	327	34,0%
Schone en hele buitenruimte	2	234	24,3%
Veerkracht van bewoners verbeteren	5	100	10,4%
Toekomstbestendige wijk	4	102	10,6%

**) Gewogen: score 1 = 3, score 2 = 2, score 3 = 1*

Naast deze harde scores is hebben respondenten zelf nogal eens aangegeven dat tussen thema's eigenlijk geen onderscheid is te maken, omdat *alle thema's* van belang zijn en ook met elkaar verweven zijn. Voor het wijkakkoord gaan we dan ook alleen uit van deze scores in de volgorde van behandelen. 'Toekomstbestendige wijk' en 'Veerkracht bewoners verbeteren' is gelet op het geringe verschil in somscores op te vatten als 'ex aequo'. Op logische gronden houden we voor deze beide thema's echter vorenstaande volgorde aan. Verder is duidelijk geworden en bekrachtigd dat deze thema's goed gekozen zijn en deze gelijkwaardig zijn te vertalen in de opgaven van de wijk.

Belangrijke kanttekening bij deze constatering is dat ook vaak is aangegeven dat de communicatie, vindbaarheid en zichtbaarheid van de overheid (gemeente en bijvoorbeeld de politie) en de wijkraad sterk verbeterd kan worden. Hierdoor is dit ook een opgave van de wijk. Deze opgave zal alle activiteiten aangaan en is daarom niet apart als opgave benoemd, maar vraagt continue aandacht.

In de absolute score per aandachtspunt wordt als meest belangrijk gevonden die thema's die voor respondenten het meest concreet lijken te zijn:

- een **gezonde, veilige en leefbare wijk** en
- een **schone en hele buitenruimte**.

Wellicht niet verwonderlijk is dat deze thema's aanspreken en mogelijk meer dan de andere thema's refereren aan kennis van en ervaringen van de respondent in de eigen woonomgeving.

Het belang dat aan beide thema's wordt gehecht, komt ook naar voren uit de volgende tabel van aandachtspunten, gerangschikt naar belangrijkheid.

Resultaten Overal: alle respondenten n = 176

Onderwerp	Aantal	% Overall
1. Overlast ganzen, ratten en meeuwen	78	44,3%
2. Straatonderhoud	76	43,2%
3. Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving	75	42,6%
4. Hinder vliegveld	70	39,8%
5. Voorzieningen en plekken voor jongeren	63	35,8%
6. Uitwerpselen honden en ganzen	58	33,0%
7. Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark	48	27,3%
8. Geparkeerde leenscooters	46	26,1%
9. Speelplekken	45	25,6%
10. Opruimen zwerfvuil	45	25,6%
11. Karakter tuinstad behouden	45	25,6%
12. Huisvesting jongeren	45	25,6%
13. Uitstoot fijnstof	44	25,0%
14. Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.	41	23,3%
15. Een Huis van de Wijk	40	22,7%
16. Verkeersveiligheid	38	21,6%
17. Meer handhaving bij fietsen op de stoep	35	19,9%
18. Aandacht voor kwetsbare bewoners	35	19,9%
19. Gevarieerd aanbod aan winkels	33	18,8%
20. Veilig groen	33	18,8%
21. Overlast op straat	32	18,2%
22. Tegengaan eenzaamheid	29	16,5%
23. Voorzieningen langer thuis wonen ouderen	29	16,5%
24. Aanpak energie-armoede	28	15,9%
25. Meer kramen op de markt	27	15,3%
26. Evenementen, kunst en cultuur	27	15,3%
27. Inrichten woongebied als 30 km straten	27	15,3%
28. Gecoördineerde aanpak armoede en schulden	27	15,3%

29. <i>Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken</i>	26	14,8%
30. <i>Wooncarrière in de wijk</i>	26	14,8%
31. <i>Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen</i>	26	14,8%
32. <i>Scholen en kinderopvang</i>	24	13,6%
33. <i>Meer sociale samenhang</i>	24	13,6%
34. <i>Openbaar vervoer</i>	22	12,5%
35. <i>Geluidshinder wegverkeer</i>	22	12,5%
36. <i>Uitlaatbeleid honden</i>	20	11,4%
37. <i>Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld</i>	20	11,4%
38. <i>Horeca</i>	19	10,8%
39. <i>Voorlichting over het omgaan met huisvuil</i>	19	10,8%
40. <i>Beheersing Nederlands: taallessen</i>	19	10,8%
41. <i>Aandacht voor alleenstaande ouders</i>	18	10,2%
42. <i>Inspraak bewoners bij groen</i>	16	9,1%
43. <i>Ondersteuning door W&I</i>	16	9,1%
44. <i>Bereikbaarheid wijkraad</i>	15	8,5%
45. <i>Meldbereidheid vergroten</i>	15	8,5%
46. <i>Welzijn</i>	15	8,5%
47. <i>Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen</i>	15	8,5%
48. <i>Bewaakte fietsenstalling</i>	9	5,1%
49. <i>Inrichting perken</i>	9	5,1%
50. <i>Inzet energiecoaches</i>	7	4,0%
51. <i>Wijkteam actie</i>	3	1,7%

4. Wijkopgaven + doelen

De volgende vijf thema's vormen nu de wijkopgave:

1. Het versterken van een gezonde, veilige en leefbare wijk;
2. De buitenruimte op orde houden en zo nodig op orde brengen;
3. Voorzieningen in de wijk op peil houden en zo nodig realiseren/verbeteren;
4. De veerkracht van bewoners en de gemeenschap verbeteren;
5. De gehele wijk toekomstbestendig maken.

Opgave 1: Het versterken van een gezonde, veilige en leefbare wijk

De aandachtspunten die in deze opgave naar voren kwamen zijn:

1. Overlast ganzen, ratten en meeuwen
2. Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving
3. Hinder vliegveld
4. Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark
5. Uitstoot fijnstof
6. Verkeersveiligheid
7. Meer handhaving bij fietsen op de stoep
8. Overlast op straat
9. Inrichten woongebied als 30 km straten
10. Geluidshinder wegverkeer

Aanvullend hebben respondenten onder meer nog extra onderwerpen/ aandachtspunten beschreven, dit zijn citaten van hen:

- *Biodiversiteit bevorderen op kleine en grote schaal.*
- *Waterberginfiltratie bevorderen.*
- *Duurzaamheid bevorderen.*
- *Verstening tuinen tegengaan.*
- *Overlast ganzen, ratten en meeuwen is geen overlast! Wij zijn overlast, dieren doen niemand kwaad. Meer natuurlijk groen tbv biodiversiteit (insecten, vogels). Niet weer een speeltuin of geasfalteerde paden/snelweg. Geen perkjes waar dieren niets hebben. Geen overlast van dieren maar de mens maakt veel herrie en vuil, wegenoverlast van alle auto's bij scholen (hebben kinderen tegenwoordig geen benen). Zorg dat groen natuurlijk blijft met inspraak bewoner. Zonder benut groen krijg je straks groen zonder leven waar uiteindelijk geen dier meer komt en dat is voor mens en dier ook niet meer goed.*
- *Rotonde Abeelweg/ Argonautenweg is gevaarlijk. Advies: drempels aanleggen.*
- *Op het Kastanjeplein wordt heel hard gereden. De gemeente is al eens komen schouwen en heeft de situatie als onveilig beoordeeld. Ik heb dit op schrift. Vervolgens is er niets gebeurd. Niets. Dit is al enkele jaren geleden. Aanpassing van de verkeerssituatie is noodzakelijk op dat punt.*

- *Vrachtwagens en te grote klusauto's permanent in de wijk geparkeerd. Het worden er steeds meer.*
- *Groene begroeiing laag houden bij kruisingen.*
- *Zebrapad Peppelweg bij oversteken o.a. bij apotheek.*
- *Ik woon 56 jaar in Schiebroek en lopen en fietsen is levensgevaarlijk.*
- *Krimping RTH of verdwijnen naar de Maasvlakte. Weg bij woongebieden RTH-Airport.*
- *Woon al meer dan 60 jaar in Schiebroek en heb absoluut geen last van vliegtuigen/helikopters.*
- *Laagvliegende vliegtuigen/fijnstof/frequentie vooraf 7 uur.*
- *Overlast van houtkachels i.v.m. uitstoot fijnstof*
- *Vliegveld hoeft zeker niet weg, afbouw vakantievluchten is wenselijk en uitbreiding zeker niet.*
- *Hoofdpunt is bestrijden hinder van het vliegveld, geluid en luchtverontreiniging. Geluidshinder is enorm toegenomen en de stank van kerosine is regelmatig al in de wijk te ruiken.*
- *Door het overvolle Schiphol is Rotterdam TH Airport het afvalputje van A'dam geworden. Ik weet dat ik vlakbij het vliegveld woon ook toen we het huis kochten maar de overlast van de vliegtuigen is echt excessief gestegen.*
- *Wij vinden eigenlijk alle punten belangrijk. Echter, de plannen voor het vliegveld en de overlast door Plaswijckpark (hoe leuk ook voor kinderen) vinden wij ernstig. De CO2 uitstoot door vliegtuigen, auto's, die een parkeerplek zoeken en de nieuwe snelweg vormt een bedreiging voor de gezondheid in onze en omliggende wijken.*
- *Oplossing parkeeroverlast Plaswijck oplossen met OV-stimulatie en het gebruiken van de parkeerplekken bij de school. Oplossen van Plaswijckpark is een commerciële onderneming en niet wij gemeenschap*
- *Overlast parkeren Plaswijck*
- *Enige punt is dat er 15 parkeerplekken te kort komen in de Oppenheimstraat. 3 jaar geleden zijn er weer 10 plekken minder gemaakt terwijl er al tekort was. Er zijn mogelijkheden zat.*
- *Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark is al jaren geleden op het bordje deelgemeente neergelegd. In een vergadering regende het klachten en wat er mee gedaan? Helemaal niets en ben bang dat er met de wijkraad ook niets gaat gebeuren. Tenslotte neemt de gemeente de beslissingen. En deze ideeën verdwijnen in de papierversnipperaar.*
- *Bakfietsen en allerlei elektrische voertuigen over de stoep bestrijden. Stoep = (geen?)verlengstuk autoweg*
- *Grote ergernis is over de deelscooters en leenfietsen op trottoir. In de zomer veel narigheid in Schiebroekse Park en geluidsoverlast midden in de nacht bij verlaten van het park*
- *De mobility en goede oplossingen hiervoor nu allemaal ergernis door e-scooters. Van verschillende aanbieders worden overal maar neergezet en zijn overlast vaak veel mensen. Ik heb een Rotterdams bedrijf wat hier een oplossing vaak kan aanbrengen.*
- *Idee: minder roken. Hoe: niet verkopen in winkels. Waarom: luchtvervuiling, dus niet veilig.*
- *Zorgen dat de Randstadrail minder herrie maakt.*
- *1. Goed idee! 2. Handtekeningen actie tegen het vliegveld te moeilijk voor ouderen met QR code!! 3. parkeerveld maken onder de tennisbaan en de tennisvelden op het dak! Alles opgelos!! 4. Uitlaatbeleid ook handhaven, men trekt zich er niets van aan! (plaswijk parkeer overlast)*
- *Overlast max Schreuderschool " meer adequaat van 14010*
- **Meer natuurlijke begroeiing singels (riet, waterlelies, etc.) *minder gras, meer struiken en planten meer variatie. *Geleidelijk aflopende oeverkant, met planten of desnoods trappetje voor watervogels i.p.v. beschoeiing.*

Jaaractieplan

Doel: Het versterken van een gezonde, veilige en leefbare wijk.

Toelichting:

Een gezonde, veilige en leefbare wijk kent een uitgebreide samenhang waarbij het welzijn van de bewoners voorop staat. Om deze te versterken is het belangrijk om op verschillende terreinen deze samenhang te zoeken, verder uit te zoeken en te communiceren met de wijk.

Resultaat 1.1: Het vergroten van een evenwichtige biodiverse verhouding van flora en fauna.

Het vergroten van een evenwichtige biodiverse verhouding van flora en fauna met als resultaten het voorkomen van overlast van ganzen, ratten en meeuwen en vergroten van de biodiverse samenhang van de potentiële flora en fauna.

Actie:

- ✓ **Ecologisch onderzoek in projecten naar de potentiële evenwichtige biodiverse samenhang van flora en fauna.**

Toelichting: Bij de gebiedsuitwerking Schiebroek-Zuid en inrichtingsplannen als de Stijlrand en de Noordrand Schiebroeksepark en projecten die een verbinding kunnen maken met de ecologische structuur aan de noordrand van Schiebroek ecologisch onderzoek naar de potentiële evenwichtige samenhang van flora en fauna.

Actie:

- ✓ **Overlastlocaties ratten vaststellen en onder voorbehoud van capaciteit op 1 locatie een rattenscan en aanpak uitvoeren.**

Toelichting: Door middel van het uitvoeren van een MSB-analyse kan inzicht verkregen worden over de omvang van de huidige geregistreerde problematiek. Samen met het beeld vanuit de wijk kunnen de locaties en hun problematiek in beeld gebracht worden. Onder voorbehoud van capaciteit van afd. Plaagdierbeheersing kan een rattenscan uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten hiervan kunnen passende maatregelen genomen worden. Denk qua maatregelen aan het inzetten op vermindering van voedselaanbod en schuil- en nestgelegenheid. Vanuit de wijk zijn o.a. Teldersweg en Adriaan Kluitstraat bekende locaties.

Resultaat 1.2: Vergroten van het veiligheidsgevoel door een zichtbare en bereikbare overheid met als resultaat een beter contact tussen de wijk en de handhavers.

Actie:

- ✓ Bereikbaarheid van handhavers vergroten door de wijkhub aan de Petuniahof te gebruiken als contactpunt, vergaderruimte en uitvalsbasis.

Toelichting: Het streven is in de wijkhub aan de Petuniahof een veiligheidsdag per week te organiseren met als doel de bereikbaarheid en zichtbaarheid vergroten in de wijk. Door met meerdere veiligheidspartners uit de wijk een dag per week de Petuniahof te bemannen of voor de wijkhub bereikbaar te zijn kunnen bewoners voor veiligheidsvragen op die dag terecht op de wijkhub. Geen van de handhavers is genoodzaakt aanwezig te zijn, waardoor het geen tijd claimt op zichtbaarheid buiten. Tegelijkertijd levert het afstemming en bereikbaarheid van de handhavers op.

Actie:

- ✓ Extra aandacht en inzet in gebieden met een verhoogd risico op bedreiging, diefstal en inbraak.

Toelichting: Dit gaat om gerichte extra inzet samen met alle partners in de wijk vanuit het operationeel veiligheidsoverleg. De focus ligt op de gebieden die de aandacht nodig hebben. Ook de afstemming met beheercommissies en meldingen HBD's vindt hier plaats.

Actie:

- ✓ Tegengaan van overlast van hangjongeren, zowel repressief als preventief door gerichte inzet van grenzen stellend jongerenwerk.

Toelichting: Extra inzet door middel van het jongerenwerk van JOZ. Deze inzet heeft in korte tijd al een grote meerwaarde betekent voor de wijk. Continueren van deze inzet is nodig om grip te houden op de problematiek.

Resultaat 1.3: Verbetering op het gebied van milieutechnische en verkeerskundige aspecten van mobiliteit in de stedelijke opgaven Hinder vliegveld, Parkeeroverlast en Verkeersveiligheid.

- **Hinder vliegveld / uitstoot fijnstof**

Standpunt van de wijkraad is: géén keuze voor/tegen de luchthaven, maar geen verdere groei van het luchtverkeer omdat dit ondanks de inzet van zogenaamde stillere vliegtuigen zal leiden tot meer hinder, overlast en gezondheidsschade. Daarnaast geen 'ontvlechting' van de hoeveelheid geluidshinder veroorzaakt door het maatschappelijk vliegverkeer (o.a. politie- en traumaheli) omdat dit ruimte biedt aan meer commercieel luchtverkeer. Binnen Schiebroek bestaat draagvlak voor dit maatschappelijk vliegverkeer.

Met betrekking tot het te nemen luchthavenbesluit voor RTHA en het participatietraject dat daarvoor vanuit RTHA is georganiseerd, heeft de wijkraad Schiebroek tezamen met de wijkraad Hillegersberg adviezen uitgebracht aan het college van B&W en aan de gemeenteraad.

- **Aanpak parkeeroverlast**

Parkeeroverlast is een breder probleem aan het worden. Zo worden er steeds meer vrachtwagens in de wijk geparkeerd, maar zijn er ook op locaties parkeerplaatsen te weinig zoals Oppenheimstraat. Ook de parkeergelegenheid rond de metrostations Melanchtonweg en Meijersplein worden als aandachtsgebieden gezien. De parkeeroverlast van Plaswijckpark is een al langlopend probleem dat een structurele oplossing vraagt.

- **Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark**

De parkeeroverlast van Plaswijckpark is een lang slepende kwestie. Tijdens de coronapandemie is er tijdelijk een dip in de overlast ontstaan. Daarna is de overlast helaas weer sterk toegenomen. Wel is er door een uitspraak van de Raad van State tijdelijk een ambtelijk projectleider aangesteld om 34 plaatsen te realiseren. Deze parkeerplaatsen worden in 2023 gerealiseerd. Dit kan voor een kleine verlichting van de parkeerdruk gaan zorgen, maar de verwachting is dat de parkeeroverlast hiermee niet opgelost is. Doordat Plaswijckpark binnen de wijk Hillegersberg op de grens van Schiebroek ligt wordt de parkeeroverlast in beide wijken gevoeld. De wijkraden Hillegersberg en Schiebroek trekken daarom in dit onderwerp samen op. Uitgangspunt is om samen met de gemeente in gesprek te gaan om deze problematiek het hoofd te bieden. Hierbij wordt gestreefd naar het opzetten van een gezamenlijk proces, dat kan leiden tot een bestuurlijke opdracht om te komen tot een integrale aanpak rond de (parkeer-) problematiek in de omgeving van het Plaswijckpark.

Streven naar een structurele oplossing voor het probleem waarbij betaald parkeren wordt ingevoerd wordt vanuit de wijk niet als oplossingsrichting gezien. Hier zal vanuit de wijk zeker niet positief op worden gereageerd. Dit omdat hierdoor parkeerkosten ontstaan en daarmee eerder een extra probleem wordt ervaren.

- **Verkeersveiligheid**

Ook de verkeersveiligheid staat onder druk. Zo zijn er relatief makkelijk op te lossen problemen als het laag snoeien van groen op kruisingen of het hertegelen van het trottoir waar deze door boomwortels worden opgedrukt of waar aanleg van kabels en leidingen heeft plaatsgevonden.

Daarnaast is het van belang een goed beeld te krijgen van de mobiliteitsbewegingen binnen Schiebroek. De Rotterdamse Mobiliteits Aanpak (RMA) kan als beleid en gedachtegoed worden ingezet om meer beeld te krijgen voor de mobiliteitswijk van de toekomst.

Voorgesteld wordt om door middel van wijktafels inzicht te verschaffen over het gebruik van de buitenruimte binnen mobiliteit en de problemen te inventariseren rond dat gebruik.

Actie:

- ✓ De adviezen van de wijkraad betrekken bij de zienswijze luchthavenbesluit RTHA vanuit B&W van de stad.

Toelichting: De adviezen van de wijkraad betrekken bij de zienswijze luchthavenbesluit RTHA vanuit B&W van de stad. In een later stadium zal ook de uitgangspunten van de MER opgesteld moeten worden. Ook hierbij wil de wijkraad graag een rol spelen.

Actie:

- ✓ De wijkraden Hillegersberg en Schiebroek gaan met de gemeente in gesprek over het opzetten van een gezamenlijk proces, dat kan leiden tot een bestuurlijke opdracht voor het komen tot een integrale aanpak rond de (parkeer-) problematiek in de omgeving van het Plaswijckpark.

Toelichting: Deze problematiek spitst zich op dit moment vooral op de groeiende parkeerdruk vanuit Plaswijckpark op de wijk. Hier worden nu een beperkt aantal parkeerplaatsen gerealiseerd waarmee de aandacht lijkt te stoppen. Toch zal dit naar alle waarschijnlijkheid geen oplossing bieden voor de overlast die naar verluidt toeneemt. Parkeertellingen en samen met veroorzaker en betrokken partijen naar oplossingen zoeken blijven daarom noodzakelijk.

Actie:

- ✓ Gefaseerd een aantal verkeers- (wijk) tafels organiseren als input en idee vorming op de verdere uitwerking van het gedachtegoed RMA. Samen met de wijk(raad) het doel specificeren van deze tafels en de locaties bepalen waar verkeerstafels wenselijk zijn.

Toelichting: Vanuit meerdere signalen wordt aangegeven dat er onduidelijk gebruik van de buitenruimte gaande is. Vooral wandel- en fietsroutes kennen een eigen structuur door de wijk. Ook is er een groot aandeel ouderen en minder validen die hindernissen ervaren in hun routes. Vanuit de gedachte van de RMA en kennis uit de wijk kan er verder gewerkt worden aan een functionelere en veiligere verkeersruimte.

Opgave 2: De buitenruimte op orde houden en zo nodig op orde brengen

De onderwerpen/ aandachtspunten die in deze opgave naar voren kwamen zijn:

1. Straatonderhoud
2. Uitwerpselen honden en ganzen
3. Opruimen zwerfvuil
4. Geparkeerde leenscooters
5. Veilig groen
6. Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.
7. Voorlichting over het omgaan met huisvuil
8. Uitlaatbeleid honden
9. Inspraak bewoners bij groen
10. Meldbereidheid vergroten
11. Inrichting perken

Aanvullend hebben respondenten nog extra onderwerpen / aandachtspunten beschreven. Deze betreffen onder meer het volgende, dit zijn hun citaten:

- *Veilig fietsen in de wijk ook bevorderen (fietspaden, paaltjes, hoge randen en stoepen verwijderen, zuinig met paaltjes).*
- *Meer kunst in de openbare ruimte.*
- *Meer voorlichting op basisscholen over milieu, leefomgeving of vervuiling.*
- *Intensieve samenwerking met wooncorporaties vanwege vervuiling, restafval - overlast.*
- *Container voor groente en fruit.*
- *Uitbreiding gedenkbos*
- *Vuil op straat/bij containers verschrikkelijk! Dit ligt niet aan de Roteb, maar aan de mentaliteit van de mensen, het boeit ze niet, vooral rond het weekend (zondag) wordt grofvuil naast de containers gedumpt. Heb Schiebroek nog gekend als prachtige wijk met rozenperken tussen de flats. Je haalde het niet in je hoofd troep op straat te gooien en er was sociale controle. Wat is de wijk afgeleden met name Schiebroek-Zuid waar ik woon.*
- *Zwerfvuil> geen idee hoe, of mensen lezen niet of zijn egoïstisch of lui.*
- *Trottoirs slecht*
- *Handhaving loslopende honden.*
- *Bankjes/zitplaatsen om te genieten van groen. Rustig zonder spelende kinderen, zodat het stil is / rustig is.*
- *Gescheiden afval = bio + papier. Papier afvalcontainers vreemd genoeg geruimd voor een restcontainer. Ik spaarde mijn papier en kan nu niet scheiden. Vertalingen van belangrijke mededelingen en contacten in portieken van flats of huis. Ik denk erover na om wellicht deel uit te willen maken van de wijkraad.*
- *Papier + gft - afval scheiden*
- *Mevrouw is visueel gehandicapt en heeft moeite met de straat inrichting. Onverwachte palen, uitstallingen op straat van winkels en tegels die ongelijk zijn door de aanleg van glasvezel qw*
- *Inrichting schiebroekse Park t.o.v. aanleg/bouw ventweg richting Schiebroek v/d A16. Ovenkade? En dan m.n. het wandelpad grezend aan de weg!!! Er lopen daar namelijk loslopende honden en kinderen die achter hun ball aan rennen van het voetbalveldje die "overgeschoten" zijn!*
- *Idee is voor een speelplaats. Kinderen eigen Ruimte voor bewoners.*
- *Ik ben benieuwd wanneer het wilgenplaspark klaar is. Of we dan nog een uitnodiging krijgen voor een eind gesprek*
- *Vuilcontainers zijn met regelmaat overvol. Hierdoor komt huisvuil sneller naast de container terecht. Neem containers of grotere frequentie tegen zou een oplossing zijn. Er zouden meer papier en glas containers komen waarde gep... en gescheiden afval toepassing te bevorderen.*

Jaaractieplan

Doel: De buitenruimte op orde houden en zo nodig op orde brengen.

Toelichting:

Een schone en hele buitenruimte geeft kwaliteit aan de woonomgeving en mensen voelen zich er prettiger in. Daarmee draagt het bij aan het welbevinden van bewoners.

Resultaat 2.1: In overleg met bewoners en partners het op orde brengen van het reguliere onderhoud van de buitenruimte.

Het straatonderhoud moet zodanig op orde zijn dat gevaarstelling niet meer voor komt. Leenscooters een duidelijke plek geven in de buitenruimte waardoor verrommeling en gebruiksbeperving worden voorkomen. In overleg met initiatiefnemers, bewoners en partners vergroten van veilige, gevarieerde en biodiverse beplantingen.

- **Geparkeerde deelscooters en deelfietsen**

Aanleg van parkeervakken op plaatsen waar de meeste hinder/overlast wordt ondervonden en/of waar het ongebreideld achterlaten tot een rommelig straatbeeld leidt.

- **Inspraak bewoners bij groen**

Instellen van en participatie door het cluster Stadsbeheer bij een klankbordgroep van betrokken bewoners.

Actie:

- ✓ **Het organiseren van 2 veiligheidsschouwen in de wijk.**

Toelichting: Per schouw wordt in onderling overleg tussen wijkraad, SB en andere veiligheidspartners per schouw bepaald welk specifiek thema die keer de focus ligt. Denk aan: beperkt zicht door (overhangend) groen, struikelgevaar, verlichting, etc. Afhankelijk van het thema kunnen relevante wijkpartners aansluiten (bijv. Wijkagent, directie veilig of partners vanuit de wijk)

Actie:

- ✓ **Plan van aanpak maken voor parkeren leenscooters en fietsen op noodzakelijke locaties om verrommeling tegen te gaan.**

Toelichting: Er worden plannen ontwikkelend voor hubs voor deeltweewielers bij onder andere Melanchtonweg.

Actie:

- ✓ Inventariseren (o.a. o.b.v. een schouw) welke locaties kansrijk, wenselijk en nuttig zijn om biodiversiteit, variatie en veiligheid te vergroten.

Toelichting: Door middel van een klankbordgroep samen met wijkpartners en geïnteresseerde bewoners invulling en uitvoering geven aan het vergroten van veilige, gevarieerde en biodiverse beplantingen.

Conclusies trekken en bespreken i.v.m. de begroting voor 2024.

Binnen projecten (bijv Schiebroeksepark) is al veel aandacht voor participatie rond de inrichting van het groen, maar er bestaat ook behoefte om vaker 'vooraf' te participeren. Dus niet alleen participatie bij reeds geplande projecten, maar ook andersom; op basis van participatie onderzoeken welke verbeteringen mogelijk zijn in bestaande inrichtingen.

De vraag breed in Schiebroek uitzetten!

Resultaat 2.2: Een schonere buitenruimte realiseren. Op probleemlocaties uitwerken van een plan van aanpak op gebied van honden en ganzen.

Hondenbeleid herzien.

Samen met vervuilers en partners in de wijk volgens een plan van aanpak zorgen voor het verminderen van (naastplaatsing) huisvuil, grofvuil en zwerfvuil in de buitenruimte.

Actie:

- ✓ Het maken en uitvoeren van een integraal plan voor de aanpak van 1 speelplek (locatie n.t.b.) met als doel om de overlast van ganzen(uitwerpselen) te verminderen.

Toelichting: Dit integrale plan omvat o.a. analyse / aanpassingen fysieke omgeving (bijv. maaifrequentie verlagen of andere eenvoudige maatregelen), inzet op gedragsverandering van omwonenden (voorlichting en handhaving over voederen) en in een bredere kijk op de directe omgeving. Waar voorkomen en waar waarden?

Voorstellen voor locaties zijn: Bijnkershoekegweg hoek Donkersingel in combinatie met vervangingsopgave speel in 2024. Oversteek Peppelweg, Binnenterreinen Woningbouwvereniging rond Donkersingel (bv trapveldje op binnenterrein van Hefwonen thv Rutgerstraat/ J.Jittastraat)

Actie:

- ✓ Het faciliteren van schoonmaakacties door bewoners(groepen) in de wijk.

Toelichting: Hierbij is het wenselijk om de wijkhub tot "spilfunctie" te ontwikkelen. De wijkhub kan daarbij functioneren als locatie waar schoonmaakmaterialen worden neergezet om uit te kunnen lenen aan betrokken partners in de wijk.

De wijkhub kan ook als uitvalsbasis functioneren, maar dat is afhankelijk van de schoon te maken locaties. Bewoners kiezen hun eigen schoonmaaklocatie die ook in andere delen van de wijk kunnen liggen.

Actie:

- ✓ De wijkraad en Stadsbeheer organiseren gezamenlijk de bewonersparticipatie ter voorbereiding op een gedeeltelijke herziening van het "aanwijsbesluit honden".

Toelichting: De wijkraad en SB bepalen onderling eerst (o.b.v. meldingen, input tijdens participatie of fysieke omstandigheden buiten) voor welke specifieke locaties participatie wordt georganiseerd.

Vooralsnog zijn vooral het Schiebroeksepark (vanwege aanleg A16) en Melanchtonpark (vanwege de vele signalen tijdens participatie speelplek) in beeld als locaties waar een herziening op zijn plek zou zijn. Ook het Wilgenplaspark is in beeld. Hier is een experiment met een afgezoomd (met een heg in het ontwerp) hondenlosloopgebied.

Daarnaast wordt in onderling overleg afgestemd hoe de participatie vorm krijgt. Aandachtspunt is het betrekken van alle mogelijke doelgroepen, dus niet alleen hondenbezitters.

Resultaat 2.3: Meer toezicht en handhaving.

Het gemis aan zichtbaarheid van toezicht en handhaving, zowel door de politie (Wijkagenten) als door Stadsbeheer is een breed gedragen beeld van bewoners en komt op verschillende manieren terug in de uitwerking van dit wijkakkoord.

Overlast op straat (o.a. hangjongeren Teldersweg en alcoholverbod winkelcentrum Peppelweg e.o.)

Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.

Handhaving loslopende honden.

Locaties waar voor hondenbezitters opruimplicht geldt zijn schoon.

(Meer zichtbaarheid door aanwezigheid draagt bij aan verbetering van de subjectieve veiligheidsbeleving van bewoners. Ergo; niet alleen focussen gerichte acties, maar er ook gewoon zijn)

Actie:

- ✓ Het uitvoeren van 2 pilot interventies, gericht op gedragsverandering rondom naast plaatsing.

Toelichting: Het betreft een pilot met borden met ogen afgebeeld bij vuilcontainers en een pilot "In de Bakfiets". Deze wensen zijn in 2020/2021 geuit door bewoners die bij de toenmalige denktank naastplaatsingen (vanuit het programma Naastplaatsingen) betrokken waren. Omdat niet alle interventies binnen de termijn van het programma uitgevoerd konden worden, zijn deze acties qua uitvoering gepland in 2023. Belangrijk is de pilots te evalueren en daaruit acties 2024 te benoemen.

Actie:

- ✓ Het uitvoeren van gerichte handhavingsacties op loslopende honden.

Toelichting: De handhavingsacties kunnen in overleg gericht zijn op bekende overlastlocaties (veelal in parken bv. Melanchtonpark, Schiebroeksepark, Meidoornweide en Wilgenplaspark). Belangrijk is dat de inzet van handhaving zichtbaarder wordt gemaakt naar de wijk. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het inzetten van de mobiele toezichtspost, inzet van sociale media e.d.

Opgave 3: Voorzieningen in de wijk op peil houden en zo nodig realiseren.

De onderwerpen/aandachtspunten die in deze opgave naar voren kwamen zijn:

1. Voorzieningen en plekken voor jongeren
2. Speelplekken
3. Een Huis van de Wijk
4. Gevarieerd aanbod aan winkels
5. Meer kramen op de markt
6. Evenementen, kunst en cultuur
7. Scholen en kinderopvang
8. Openbaar vervoer
9. Horeca
10. Bereikbaarheid wijkraad
11. Bewaakte fietsenstalling

Aanvullend hebben respondenten onder meer nog extra aandachtspunten beschreven, dit zijn citaten van hen:

- *Groeps- of straatapp stimuleren, m.b.t. veiligheid en leuke dingen. Meedoen aan Opzomeracties, straatspeeldag bevorderen.*
- *Mobiel sportteam, bv jogg-wijk worden, voor oud en jong. wandelen voor ouderen bevorderen. Parken meer inrichten voor sport.*
- *Er is geen zaak meer die een assortiment huishoudelijke artikelen verkoopt. Marskramer of Blokker.*
- *Regelmatig organiseren van rommelmarkten*
- *Sport en spel voor jong en oud.*
- *Groentetuin aanleggen.*
- *Openbaar Vervoer handhaven.*
- *Een plek waar jongeren 13-18 elkaar kunnen ontmoeten. Nu lopen deze van speelplein parkjes en deze jongens en meiden zeker nu het kouder gaat worden hebben daar echt behoefte aan. Je krijgt dan ook zicht op gedrag etc.*
- *De uitstalling van winkels*
- *Fietsenrekken in midden Leeuwenbekstraat*
- *Meer speeltuinen voor kinderen alle leeftijdscategorieën*
- *Openbaar vervoer na uitstappen metro Meijersplein.*
- *Aantal scholen en kinderopvang is goed maar personeel is een uitdaging*
- *>herstelacademie in de wijk. >handhaving (illegale) elektrische stepjes. >centraal wonen waarbij ouderen/jongeren/45+(deze groep komt vaak niet in aanmerking voor een 55+ woning)*
- *>Horeca --> ik bedoel goedkoop Schiebroek Zuid*
- *Bereikbaarheid is nihil. Voor de wijk als je een afspraak maakt wordt plotseling ziek is de wijk pas na tien te bereiken. Ik vind dat er er tegen 8.00 of 9.00 uur bereikbaarheid moeten zijn het ziet met mij niet lekker.*

- **Een Huis van de Wijk**

Schiebroek heeft geen volwaardig Huis van de Wijk. In het Buurtverbeterplan is daarvoor al aandacht gevraagd. Zowel voor het faciliteren van sociaal culturele activiteiten als ter verbetering van de sociale samenhang in de wijk is een sociaal trefpunt dringend gewenst.

Op dit moment zijn er een tweetal gemeentelijke huiskamers op de Teldersweg ten behoeve van specifieke doelgroepen. Beide functioneren niet optimaal, maar vervullen wel een belangrijke functie in de wijk. Samen met verschillende semi-private initiatieven en organisaties functioneren deze als een collectief van een Huis van de Wijk, maar is erg kwetsbaar in zijn hoedanigheid.

Een goede uitwerking van deze samenwerking en het zeker stellen van de verschillende activiteiten in dit samenwerkend collectief van Huis van de Wijk is noodzakelijk op de korte termijn. Het realiseren van Huis van de Wijk voor *geheel* Schiebroek is een zoektocht van de clusters MO en SO. Zij gaan uit van een mogelijke realisatie in 2026. Zekerheid is hierbij nog niet aanwezig.

De wijkraad is van mening dat die periode te lang duurt.

Tot het daadwerkelijk opleveren van een Huis van de Wijk dienen een bestaande geschikte accommodaties de functie van Huis van de Wijk te vervullen. Naast de twee gemeentelijke locaties is het gebouw van de Buurvrouw een belangrijke locatie die deze functie vervult. In dat kader wijzen wij ook op een recent uitgebracht advies, d.d. 1 december 2022, van de wijkraad aan de wethouder m.b.t. het borgen van de activiteiten van de stichting wijktheater De Buurvrouw door aanpassing van het huidige huurcontract tussen de gemeente en een kinderopvangorganisatie.

- **Evenementen, kunst en cultuur**

Ook hier verwijzen we naar het eerder uitgebrachte ongevraagde advies over de instandhouding van het wijktheater de Buurvrouw.

Stimuleren van bewonersinitiatieven in het kader van kunst en cultuur die mede zijn gericht op bevordering van de sociale samenhang in de wijk.

Ook de samenwerking tussen de verschillende aanbieders stimuleren en het aanbod in deze samenwerkingen bestendigen.

In dit kader ondersteunt de wijkraad de ambities van de Stichting Wijktheater De Buurvrouw om de komende jaren vorm te geven aan de culturele programmering in het kader van het Cultuurplan 2025-2028, maar daarnaast ook te komen tot een platform van wijkgebonden culturele activiteiten met als doel de sociale cohesie in de wijk te verbeteren en de in de wijk aanwezige talenten te ontdekken en te helpen ontwikkelen als wijkproducent, uitgever en initiator van creatieve diensten.

- **Sport en sportaccommodaties**

Schiebroek heeft veel sportverenigingen. Het aanbod in sportlocatie lijkt daarom ook op orde. Toch is er meer vraag naar sportaccommodaties waar kleinschalig maar toch voldoende professioneel kan worden aangeboden. Sportzalen worden nu vooral afgestemd vanuit de behoefte van scholen. Sportactiviteiten die vanuit de wijk worden georganiseerd zijn daar aanvullend op. Dit veroorzaakt een wachtlijst op zaalcapaciteit voor dit soort kleinere lokale sportactiviteiten.

Jaaractieplan

Doel: Voorzieningen in de wijk op peil houden en zo nodig realiseren.

Toelichting:

Het plezier om in een wijk of buurt te wonen wordt mede bepaald door de aanwezigheid van voorzieningen waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en waar de sociale samenhang in de wijk verder kan worden ontwikkeld.

Resultaat 3.1: Brede kwantitatieve en kwalitatieve verkenning over het collectief van locaties en partnerlocaties die een bijdrage vormen aan het concept van Huis van de Wijk.

Aan de hand van deze verkenning en gesprekken met de partners komen tot een goede afweging voor ondersteunen partnerorganisaties en het behouden of verplaatsen, aanvullen en/of samenvoegen van voorzieningen en locaties vallend binnen het concept Huis van de Wijk. Onderdeel hiervan is de zoektocht en uitwerking van voorzieningen en plekken voor jongeren, ruimte voor evenementen, kunst en cultuur en sport.

Actie:

- ✓ **Brede kwantitatieve en kwalitatieve verkenning over het collectief van locaties en partnerlocaties die in de huidige situatie een bijdrage vormen aan het concept van Huis van de Wijk.**

Toelichting: Gaat om informeren over activiteiten Huis van de Wijk en in kaart brengen verschillende samenwerkingsrelaties Huis van de Wijk en netwerk. Vanuit deze verkenning wordt het netwerk van samenwerkende partners in de wijk zichtbaar, wordt het nut en noodzaak van de locaties helder. Kan een beoordeling plaatsvinden over de mate van (financiële-) ondersteuning die de locaties nodig hebben. Kan wijk breed beoordeeld worden hoe dit budgettair kan worden bestendigd of dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Verder wordt helder in hoeverre investeringen haalbaar zijn om kwalitatieve verbeteringen door te voeren zoals de bereikbaarheid van minder validen.

Actie:

- ✓ **Inventarisatie en informeren activiteiten sport, cultuur en ontmoeten.**

Toelichting: In gesprekken met de partners komen tot een goede inventarisatie van netwerk en de behoefte en aanbod op het gebied van ontmoeten, cultuur en sport.

De uitkomsten moeten leiden tot een helder plan van aanpak voor het toekomstbestendig maken op dit gebied van de wijk. Daarnaast ontstaan heldere vraagstellingen waarmee binnen de ruimtelijke ontwikkelingen in de wijk Schiebroek keuzes en ruimteclaims kunnen worden gemaakt.

Naast de Goede Herderlocatie zijn ontwikkelingen rond de Buurvrouw, ontwikkelingen in het gebied rond de Asserweg en Teldersweg, maar ook ontwikkelingen in het kader van sportzalen onderdeel van de uiteindelijke uitwerking.

Actie:

- ✓ **Ontwikkelen van aanbod voor jongeren dat aansluit bij de doelgroep.**

Toelichting: Ontwikkeling jongerenhub, vertrouwen opbouwen bij moeilijk bereikbare jongeren.

Inmiddels is een deel van de invulling gevonden in de jongerenhub (Wijkie). De veronderstelling is dat dit echter een deel van de problematiek behelst en meer nodig lijkt te zijn. Ook in de buitenruimte kunnen voorzieningen worden gerealiseerd. Verder moet gekeken worden in hoeverre de jongerenhub in deze vorm functioneert en aan de verwachtingen voldoet.

Het organiseren van activiteiten in de jongerenhub, inzet op samenwerking met JOZ en opbouwen van vertrouwen zijn belangrijke onderdelen om tot dit inzicht te komen.

Resultaat 3.2: Vanuit de Koersnota Detailhandel versterken en behouden van een gevarieerd aanbod aan winkels en meer kramen op de markt alsmede het versterken van het buurtwinkelcentrum Teldersweg.

Samen met SB, plannen intakegesprek met Vitale Kernen om in samenspraak met ondernemersvertegenwoordiging duidelijk te maken welke andere onderwerpen, naast opstellen van brancheringsplanonderzoek, gewenst zijn om breed in kaart te brengen waar, hoe en met welke afspraken en met welke belanghebbende de winkelgebieden en aanbod versterkt kan worden.

Actie:

- ✓ **Het monitoren van het effect van de maatregelen die in december 2022 zijn genomen om de branchering van de markt op het Rododendronplein te verbreden.**

Toelichting: Samen met Vitale winkelkernen, het marktwezen en standhouders de monitoring bespreken en tot ontwikkelingsadvies komen.

De markt staat vanaf januari 2023 weer in de oude opstelling, zoals hij voor de corona periode stond, met meer beschikbare marktplaatsen. Afgelopen december heeft het jaarlijkse plaatskiezen op de markt Schiebroek plaatsgevonden. Tijdens het plaatskiezen zijn de leegstaande plaatsen zoveel als mogelijk als vaste plaats uitgegeven en hebben koopliden met artikelen welke nog niet op deze markt verkrijgbaar waren met voorrang een vaste plaats gekregen. Hiermee is gewerkt aan het diversiteit in aanbod van producten op de markt.

Actie:

- ✓ **Ondersteuning voor het continueren van de BIZ Peppelweg**

Toelichting: Met terugwerkende kracht is vanaf 1 januari 2021 een nieuwe gecombineerde eigenaren en bewoners BIZ-periode is ingegaan. De nieuwe BIZ loopt van 1 januari 2021 tot en met 2025.

Actie:

- ✓ Onderzoeken van het draagvlak en ondersteuning voor het opzetten van een winkeliersvereniging Teldersweg vanuit de driehoek ondernemers-pandeigenaren-gemeente.

Toelichting: Informatiebijeenkomst organiseren om betrokken winkeliers te informeren over de mogelijkheden van een winkeliersvereniging en een BIZ.

BIZ is een regulier proces, initiatieven kunnen jaarlijks ingediend worden tot 1 februari, waarna een kwartiermaker beschikbaar gesteld kan worden bij voldoende draagvlak. In dit geval gaat het vooral om het draagvlak voor een winkeliersvereniging Teldersweg vanuit de driehoek ondernemers-pandeigenaren-gemeente.

- **Openbaar Vervoer**

De wijkraad Schiebroek is op voorhand nadrukkelijk voorstander van het model "Lijnennet De Tram Nabij" uit het Contouren Plan Toekomstvisie Tramnet regio Rotterdam van de vervoersautoriteit.

Meer concreet betekent dit handhaven van de huidige lijnvoering van tramlijn 25 met de lus door Schiebroek.

Daarmee stelt de wijkraad vragen bij de publicatie van het PTT2030.

M.b.t. het busvervoer (buslijnen 35 en 174) dient naast bedrijfsefficiency ook het maatschappelijk belang van het OV niet uit het oog te worden verloren. Een verdere verlaging van de frequentie op beide buslijnen is voor de Wijkraad niet acceptabel.

- **Bewaakte fietsenstalling**

In 2023 dient er uitsluitel te zijn over de (termijn van) realisatie van een (bij voorkeur gratis) bewaakte fietsenstalling bij het metrostation Meijersplein/RTA-Airport alsmede over de herinrichting van het voorplein van dit metrostation.

Resultaat 3.3: Behoud van openbaarvervoerlijnen en versterken van mobiliteit door goed ingerichte mobiliteitshubs met voldoende ruimte voor parkeren van auto's, fietsen en huurscooters.

Actie:

- ✓ In het kader van behouden van openbaar vervoer afspraken maken wanneer lijnen opgeheven dreigen te worden. Wijkraad betrekken bij verdere planvormingen en advies betrekken bij besluitvorming.

Toelichting: Doordat op dit moment tramverbindingen worden beoordeeld ontstaat er in de wijk onzekerheid over effecten in het kader van een brede bereikbaarheid van de wijk Schiebroek. Vooral ouderen en mensen die slecht ter been zijn hebben moeite met een verschraling van het openbaar vervoer. Keuzes moeten integraal genomen worden in samenhang met alle openbaarvervoer mogelijkheden.

Actie:

- ✓ Uitsluitel over het behoefteonderzoek en het stadsbrede onderzoek over toetsingscriteria voor de beoordeling van een bewaakte (gratis) fietsenstalling bij het metrostation Meijers-plein/Airport.

Toelichting: Uitsluitel over het behoefteonderzoek over de realisatie van een (bij voorkeur gratis) bewaakte fietsenstalling bij het metrostation Meijers-plein/Airport. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal de uitslag bekend over een onderzoek naar het vraagstuk wel of geen bewaakte/bemande fietsenstalling bij metrostation Meijersplein. In het onderzoek worden (stadsbrede) toetsingscriteria opgesteld. Zodra dit afgerond is kan een goede afweging (samen met de wijkraad) gemaakt worden of er een bewaakte/bemande fietstenstalling moet komen en zo ja, waar precies.

Actie:

- ✓ Plan van aanpak en faseringsafspraken over de herinrichting van het voorplein van dit metrostation Meijersplein/Rotterdam-Airport.

Toelichting: Op dit moment loopt nog een onderzoek naar het vraagstuk wel of geen bewaakte/bemande fietsenstalling bij metrostation Meijersplein. In het onderzoek worden (stadsbrede) toetsingscriteria opgesteld. Zodra dit afgerond is kan een goede afweging (samen met de wijkraad) gemaakt worden of er een bewaakte/bemande fietstenstalling moet komen en zo ja, waar precies. Tot daar iets over bekend is konden geen aanpassingen doorvoeren aan het voorplein. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal de uitslag bekend over een onderzoek naar het vraagstuk wel of geen bewaakte/bemande fietsenstalling bij metrostation Meijersplein.

Opgave 4: De veerkracht van bewoners en de gemeenschap verbeteren.

De onderwerpen/ aandachtspunten die in deze opgave naar voren kwamen zijn:

1. Aandacht voor kwetsbare bewoners
2. Tegengaan eenzaamheid
3. Aanpak energie-armoede
4. Gecoördineerde aanpak armoede en schulden
5. Beheersing Nederlands: taallessen
6. Aandacht voor alleenstaande ouders
7. Ondersteuning door W&I
8. Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld
9. Welzijn
10. Wijkteam actie

Aanvullend hebben respondenten zijn nog de onder meer nog extra onderwerpen/ aandachtspunten beschreven, dit zijn hun citaten:

- *Aandacht voor en na schooltijd voor kinderen van alleenstaande ouders.*
- *Taallessen en ontwikkelen van digitale vaardigheden*
- *Gecoördineerde aanpak armoede en schulden (daar help je echt mensen mee!)*
- *Stimuleren en ondersteunen burgerparticipatie,*
- *Bevorderen en ondersteunen nabuurschap.*
- *Initiatief en ondersteunen complexe geriatrische zorg.*
- *Huis van de wijk incl. vervoer vice versa (Belbus).*
- *De rol van welzijnsorganisatie onder de loep nemen. Verder Alle genoemde onderwerpen!*
- *>beheersing Nederlandse taal. >Verskil oud&nieuw Schiebroek (arm/Rijk) >neutraal wonen voor ouderen.*

Jaaractieplan

Doel : De veerkracht van bewoners en de gemeenschap verbeteren.

Toelichting:

Samen ben je sterker, we versterken de samenwerking rond complexe maatschappelijke opgaven in de wijk.

Resultaat 4.1: Samen met partners in de wijk, de welzijns partij Crow-Up en het wijkteam actief inzetten op de problematiek rond kwetsbare bewoners waaronder tegengaan eenzaamheid met extra aandacht voor alleenstaande ouders.

Door het opzetten van een afstemmingsplatform met de verschillende partners, de welzijns partij en het wijkteam gezamenlijk bepalen of er bewoners zijn die extra aandacht en steun nodig hebben. Hierdoor het versterken van de samenhang van het netwerk in signalering van kwetsbare bewoners en aanpak van de problematiek.

Ondersteunen van belangrijke partners zodat zij door kunnen in de gezamenlijke aanpak verdient de aandacht.

Actie:

- ✓ **Initiëren breder armoedeplatform met partijen uit de wijk, welzijns partijen en de gemeente.**

Toelichting: Door het opzetten van een afstemmingsplatform met de verschillende partners, de welzijns partij en het wijkteam kan een laagdrempelige samenwerking gecreëerd worden.

De wijkhub is een ideale plek om de samenwerking vorm te geven.

Actie:

- ✓ **Op basis van evaluatie 2023 zoeken naar positionering en continuering Buurtbedrijf vanaf 2024.**

Toelichting: Vanuit het cluster MO is een nieuwe aanbesteding gedaan van de welzijnsopdracht. Hierdoor zijn financieringen opnieuw herzien. Buurtbedrijf wordt ook in 2023 gefinancierd. Wel is het van belang het Buurtbedrijf verder in te bedden in de nieuw ontstane financiële structuur en samenwerkingsverband om zo samen met het Buurtbedrijf de aanpak te continueren. Belangrijk is deze positionering en continuering samen met het Buurtbedrijf, Werk en Inkomen, Gro-Up en Maatschappelijke Ontwikkeling vorm te geven.

Actie:

- ✓ Samen met wijkraad 1 bijeenkomst organiseren ihkv signaleren eenzaamheid.

Toelichting: Signaleren eenzaamheid is een aandachtveld bij ouderen (ook bij dementie) maar komt ook net zo hard bij jongeren voor. Er zijn al de nodige methoden van aanpak die beter zichtbaar gemaakt kunnen worden zoals het uitvoeren van de pilot Post NL, organiseren van maaltijdvoorzieningen en het project maatjes of Social Trials.

Voor jongeren kan gezocht worden naar een aanpak in relatie met scholen. Ook de woningcorporaties en de SOR zijn belangrijke partners.

Resultaat 4.2: Intensief benaderen van bewoners met een taalachterstand, om deze te betrekken bij taalcurssussen, activiteiten in de wijk en mogelijkheden rond wonen en werken.

Actie:

- ✓ Onderzoek naar taalbehoefte, taalaanbod en de sociaaltaalkundige samenhang binnen de gemeenschap in de wijk Schiebroek.

Toelichting: Het met elkaar kunnen communiceren essentieel voor een goed functionerende samenleving. Uit verschillende onderzoeken blijkt een groot aantal inwoners van Schiebroek moeite te hebben met de Nederlandse taal. Daar tegenover staat dat er het nodige aan taalaanbod wordt gegeven. Wel zijn er signalen dat er wachtlijsten zijn rond dit aanbod.

Het breed in de gemeenschap beheersen van de Nederlandse taal is noodzakelijk voor het verbeteren van de sociale cohesie.

Door het onderzoek moet in beeld gebracht worden hoe de sociaaltaalkundige samenhang in de wijk functioneert en hoe het taalaanbod de behoefte bediend. Daarnaast worden er voorstellen gedaan om de sociaaltaalkundige samenhang binnen de gemeenschap te verbeteren.

Speerpunten zijn:

Bewoners met een taalachterstand in hun relatie tot wonen, werken en initiatieven in de wijk.

Gezinnen in armoede in samenhang met andere ondersteunende trajecten.

Bekendheid van het aanbod!

Bestaande aanbod.

Actie:

- ✓ Organiseren van een informatiebijeenkomst in het kader van de participatiewet over leren en ontwikkelen, waarbij taalaanbod onderdeel zal zijn.

Toelichting: In het kader van de participatiewet voor statushouders en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een informatiebijeenkomst organiseren voor partner organisaties, geïnteresseerden en professionals ter verbetering van de samenwerking in de werkvelden taal, armoede, werk en inkomen, opvoedondersteuning en jeugd.

Checkpoint van kansarm naar kansrijk.

Resultaat 4.3: Gecoördineerde aanpak armoede en schulden, waaronder aanpak energie-armoede in nauwe samenwerking met partners in de wijk en ondersteuning door W&I.

Actie:

- ✓ Vanuit het platform Schiebroek Solidair verder werken aan het signaleren en ondersteunen van bewoners met Energie-armoede.

Toelichting: Het platform solidair Schiebroek is op initiatief van de bewonersorganisatie Leven In Schiebroek in 2022 gestart om wijkbewoners die het meest hebben te lijden door de hoge energieprijzen en inflatie een steuntje in de rug te geven.

Onder het motto Schiebroek Solidair is op die manier het Energie Steunfonds Schiebroek tot stand gekomen. Langs verschillende wegen is aan wijkbewoners die het zouden kunnen missen gevraagd om aan het steunfonds bij te dragen. Wat betreft de besteding van de gedoneerde bijdragen is een taskforce gevormd, waarin onder meer de woningbouwcorporaties en de welzijnsorganisatie zijn vertegenwoordigd. Vanuit de wijkraad nemen eveneens twee leden deel aan de taskforce.

De waarde van dit initiatief gaat verder. Door de vanuit de wijk opgezette samenwerking ontstaat beeld bij de behoefte in de wijk en de samenwerking rond armoede in de wijk. Daarom is het belangrijk dit initiatief te blijven steunen en verder te werken aan het signaleren en ondersteunen van bewoners Schiebroek met (Energie-)armoede.

Actie:

- ✓ Analyseren baanbehoefte en doelgroepen van de 90% niet bemiddelbare garantiebanen.

Toelichting: Verder uitrol aanpak bemiddelbare garantiebanen volgens de wet banenafpraak.

Hiervoor moet een nadere analyse uitgevoerd worden naar de baanbehoefte en doelgroepen van de 90% niet bemiddelbare garantiebanen. Dmv verschillende kanalen waaronder de samenwerking met woningbouwcorporaties kan een beter beeld ontstaan van de doelgroepen, maar ook specifieke aanpak die een doelgroep nodig heeft.

De aanpak wordt in belangrijke mate ingezet vanuit het buurtverbeterplan Schiebroek-Zuid.

Actie:

- ✓ Organiseren van ontwikkelingsmarkt.

Toelichting: Organiseren van ontwikkelingsmarkt in de wijk Schiebroek ten behoeve van de doelgroepen statushouder en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Hierbij geïnteresseerden en professionals betrekken in de werkvelden taal, armoede, werk en inkomen, opvoedondersteuning en jeugd.

Schuldenproblematiek: Binnen de directie Maatschappelijke Ondersteuning in de Wijk van het cluster MO is met ingang van half april een nieuwe afdeling "Grip op Geldzaken" ontstaan. Dit is in de plaats gekomen van het Expertteam Financiën dat nog onder het KBR viel. Doel is meer energie steken in de vroeg-signalering. Intussen is de keten versterkt met partijen als het Jongerenloket en W&I. (naast: Welzijnspartij, wijkteam, ETF, Prestatie010).

Het Buurtverbeterplan is vanuit verschillende pijlers gericht op het verbeteren van de veerkracht van bewoners van Schiebroek-Zuid.

Opgave 5: De gehele wijk toekomstbestendig maken.

De onderwerpen / aandachtspunten die in deze opgave naar voren kwamen zijn:

1. Karakter tuinstad behouden
2. Huisvesting jongeren
3. Voorzieningen langer thuis wonen ouderen
4. Meer sociale samenhang
5. Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen
6. Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken
7. Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen
8. Wooncarrière in de wijk
9. Inzet energiecoaches

Aanvullend hebben respondenten zijn nog de onder meer nog extra onderwerpen / aandachtspunten beschreven, dit zijn hun citaten:

- *Huisvesting jongeren vind ik prima, maar geen verslaafden of ex-verslaafden.*
- *Huisvesting*
- *Tegengaan energieverstopping, winkels en cafés restaurants, winkeldeuren dicht, geen terrasverwarming, geen overbodige licht.*
- *Led portiekverlichting in Ereprijsstraat en omgeving.*
- *De flat achter mijn huis en alle flats ernaast -en vast nog veel meer flats in Schiebroek- hebben als het donker is continu alle lampen aan in de trappenhuisen en op de galerijen. Hierdoor is de omgeving de hele nacht fel verlicht. Dit is niet nodig, niet duurzaam en het is zelfs schadelijk voor de natuur. Ik snap dat mensen ook 's nachts verlichting nodig hebben, maar dat lijkt me prima te ondervangen met lampen met sensor die pas aangaan als er iemand langskomt, lampen met veel minder fel licht.*
- *Voorzieningen ouderen; creëer meer openbare voorzieningen voor ouderen om te socialiseren onderling en hiermee eenzaamheid voorkomen. Denk zowel aan buiten als openbare binnenlocaties.*
- *Stimuleren en ondersteunen burgerparticipatie, bevorderen en ondersteunen nabuurschap. Initiatief en ondersteunen complexe geriatrische zorg.*
- *Mobiel sportteam, bv jogg wijk worden, voor oud en jong. wandelen voor ouderen bevorderen.*
- *Wat volgens mij de grootste uitdaging van de wijk is om de hele wijk goed te integreren en verbinden, zodat Schiebroek-Zuid in de lift komt. Het opknappen van de huurwoningen door de coöperatie helpt daarbij en ook de ontwikkeling rond de Teldersweg kan daar een bijdrage in leveren. Maar dan verdient dit deel van Rotterdam veel aandacht en meerdere impulsen.*
- *Meer leefbare huur (campanula/zw...delie straat) Meer controles wie en verblijven, wat voor de ramen hangt etc.*
- *In wijkakkoord ook afspraken maken over betrokkenheid bij stedelijke plannen, zoals ontwikkeling/herstructurering Schiebroek-Zuid*

Jaaractieplan

Doel: De gehele wijk toekomstbestendig maken.

Toelichting:

De wijk Schiebroek ontwikkelt zich tot een duurzame en toekomstbestendige wijk, die in balans is.

Resultaat 5.1: Binnen de herstructurering van Schiebroek-Zuid het karakter tuinstad behouden, huisvesting jongeren realiseren en het realiseren van een klimaatbestendige aardgasvrije wijk.

De ontwikkelingen binnen Schiebroek-Zuid bieden kansen om de wijk meer voor de toekomst bestendig te maken. Daarbij moet gedacht worden aan de kansen voor jongeren om aan huisvesting te komen en een woning carrière te kunnen hebben, het klimaatbestendig maken van de wijk maar ook het behoudt van karakter tuinstad in Schiebroek-Zuid.

Actie:

- ✓ **Karakter tuinstad behouden**

Toelichting: Het karakter tuinstad staat beschreven in de gebiedsvisie Schiebroek om te behouden. Als onderdeel van lopend project Schiebroek-Zuid wordt dit onderdeel door de gemeente meegenomen in het opstellen van Ambities Schiebroek-Zuid.

Actie:

- ✓ **Onderzoeken en zo mogelijk een visie ontwikkelen of er voor jongeren die opgegroeid in Schiebroek een beleidsmatige of projectmatige mogelijkheid bestaat woonruimte te realiseren waar deze groep aanspraak op kan maken.**

Toelichting: Huisvesting jongeren realiseren is nodig om een goede basis van de bevolkingssamenstelling te krijgen en te behouden. Jongeren komen moeilijk aan een woning en vertrekken vaak uit de wijk. Ook de opvolgende woon carrière is van belang. Vanuit het bestaande beleid lijkt dit niet haalbaar omdat dit de stedelijke woonprogrammering aangaat. Hierin gelden gemeentelijk geen specifieke acties op gebieden. Samen met de beleidsmakers van woningcorporaties Hefwonen en Havensteden en beleidsmakers van de gemeente moet bekeken worden welke regelgeving binnen het bestaande en toekomstige beleid van toepassing is.

Schiebroek-Zuid is namelijk wel een interessante plek voor de huisvesting van jongeren. Denk hierbij aan OV-bereikbaarheid en onderwijs instellingen in de buurt.

Actie:

- ✓ Voor het herstructureringsgebied Schiebroek-Zuid uitsluitelgeven en zo mogelijk een plan van aanpak schrijven hoe een klimaatbestendige aardgasvrije wijk gerealiseerd kan worden.

Toelichting: Schiebroek-Zuid staat in de Transitievisie Warmte aangegeven als kansrijke gebieden om voor 2025 te starten met een gebiedsaanpak aardgasvrij. Samen met initiatiefnemers en stakeholders wordt de opgave aardgasvrij op dit moment nader onderzocht en uitgewerkt. De ingreep moet voor de gehele wijk bedacht worden om zo toekomst bestendig te zijn.

In Schiebroek is een privaat initiatief gaande voor de aanleg van een warmtenet. Voor Schiebroek-Zuid herstructurering wordt gekeken of op dit warmtenet kan worden aangesloten en wat daarvoor nodig is.

Resultaat 5.2: Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen; voorzien in zorgvoorzieningen voor langer thuis wonen ouderen en voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen.

In dit kader wordt ook gewezen op de zeer recent (eind november) door het Overleg Samenwerkende Ouderenorganisaties Rotterdam (OSO) aan alle Rotterdamse wijkraden gestuurde handreiking m.b.t. wonen, zorg en welzijn van oudere wijkbewoners met het verzoek om daar in de wijkakkoorden aandacht aan te besteden: *De basis op orde voor senioren/ouderen in onze wijken*.

Drie citaten uit de handreiking *'De basis op orde voor senioren, dit zijn hun citaten'*:

'De wijk dient voor alle ouderen een goede woon- en leefsituatie te bieden. Bewoners moeten zo lang mogelijk in hun eigen wijk kunnen blijven wonen. Dat betekent dat elke wijk over voldoende woningen geschikt voor ouderen moet beschikken. Het gaat daarbij om thuisplus flats, vitale woongemeenschappen en andere nieuwe woonvormen. Het verhuizen naar een bij de momentele leefsituatie passende woning moet bevordert en ondersteunt worden.'

*'De vraag en problematiek van ouderen hoort centraal te staan in de zorg. Dat is de basis voor professioneel en doelmatig handelen. Dat vraag in de wijk om een krachtige basiszorg met een goede samenwerking tussen de verschillende professionals als huisartsen, Wmo adviseurs, specialisten ouderenzorg, wijkverpleegkundigen en het wijknetwerk. Samenwerken met name tussen de medewerkers die het contact met de burgers hebben. Het zal tijd kosten alvorens dit ten volle gerealiseerd is. **Het is dus zaak om bij alle ontwikkelingen in de wijk te bezien of die bijdragen aan deze ontwikkeling.'***

De stichting OSO vindt dat een leefbare wijk in hoge mate geholpen is met een wijkcentrum waarin de burger terecht kan met vragen en problemen op het gebied van financiën, wonen, zorg en welzijn. Waar die vragen door professionals en vrijwilligers in samenhang bezien en aangepakt worden. Bevorder een goed gebruik van de voorzieningen binnen de gemeentelijke kaders. Speciaal voor financiële problemen en schulden is een laagdrempelig informatiepunt in de wijk belangrijk.

Het navolgende initiatief van enkele wijkbewoners past onzes inziens goed in het kader van de voornoemde handreiking.

Veranderende zorgbehoeften van ouderen.

Vanuit de werkgroep Planologie van 'Leven in Schiebroek' hebben enkele bewoners eind 2021 het initiatief genomen voor een studiegroep die zich richt op de vraag in hoeverre de wijk nu en in de nabije toekomst adequaat kan reageren op de toenemende noodzaak en behoefte aan langer thuis wonen en zorg.

Enkele belangrijke landelijke demografische ontwikkelingen zijn onder meer een toenemende vergrijzing met een beperkte doorstroming op de woningmarkt. Binnen 20 jaar zijn er twee keer zoveel 75+'ers als nu en deze zijn ook vaker kinderloos en alleenwonend. Verder is sprake van een stelselwijziging waarbij verzorgingshuizen verdwijnen, de positie van woningcorporaties verandert en ook de rol en financiering van zorgpartijen verandert. Deze ontwikkeling zal zijn sporen achterlaten, ook in Schiebroek, zichtbaar in het toenemen van het aantal chronisch zieke, alleenstaande ouderen onder wie velen zorgbehoefstig. Het aantal zorgverleners, zowel zij die dit voor hun beroep doen als de mantelzorgers zal afnemen. Bovendien dreigt de professionele zorg, zowel sociaal als medisch, onbetaalbaar te worden. Eind november is daar in de media ook al ruim aandacht aan besteed.

Wat betekent dat voor de woon- en zorgstructuur in een wijk als Schiebroek?

Het voornemen van de studiegroep is om een onderzoek op te zetten waarbij gedurende een aantal jaren de ontwikkelingen in zorg- en woonbehoeften van bewoners en aanbod in kaart worden gebracht. Daarmee kunnen effecten van bepaalde interventies op het gebied van zorg zichtbaar worden.

Bij het onderzoek zal gebruik worden gemaakt van een methode Encompass waarbij het mogelijk wordt om de institutionele gevoeligheid voor de omgeving te verbeteren. Dit helpt desbetreffende organisaties om afgestemd te blijven op de behoeften van bewoners en draagt mede bij aan de legitimiteit van beleid.

Aan de studiegroep nemen behalve wijkbewoners inmiddels ook enkele medewerkers van de Erasmusuniversiteit en van TNO deel.

Voorts is de gemeente op beleidsniveau geïnformeerd over de activiteiten van de studiegroep.

Wat betreft de feitelijke uitvoering van het onderzoek zal (externe) financiering worden gezocht.

Voorwaarde van de betrokken externe financiering is een bestuurlijk commitment/opdracht wat betreft een vervolg op de bevindingen uit het onderzoek.

De activiteiten van de studiegroep hebben meerwaarde voor het aandachtsgebied 'Zorgstructuur Kwetsbare Bewoners' uit het Buurtverbeterplan en verdient volgens de wijkraad dan ook de nodige aandacht en ondersteuning.

Een dergelijk onderzoek zal behalve voor de gehele wijk Schiebroek ook meerwaarde hebben t.a.v. van het beleid t.a.v. zorg op gemeentelijk niveau.

We willen daarom:

- Inzicht krijgen in veranderende behoeften van ouder wordende wijkbewoners wat betreft zorgvoorzieningen die zijn gericht op het langer zelfstandig thuis kunnen wonen.
- Inzicht krijgen in de effecten van interventies op het gebied van zorgvoorzieningen in de wijk.
- Inzicht krijgen wat betreft een voldoende aanbod van geschikte woningen om zowel op de korte als langere termijn te kunnen voorzien in de behoefte aan woningen van oudere wijkbewoners.
- Inzicht krijgen wat betreft een voldoende aanbod van zorgvoorzieningen om zowel op de korte als langere termijn adequaat te kunnen voorzien in de zorgbehoefte aan van oudere wijkbewoners.

Actie:

- ✓ Rapportage maken over de tot nu toe opgehaalde informatie van de studiegroep van de Vereniging Werkgroep Planologie.

Toelichting: Rapportage maken over de tot nu toe opgehaalde informatie van de studiegroep van de Vereniging Werkgroep Planologie.

Hierbij wordt de opgehaalde informatie van de studiegroep aangevuld met de doelstelling(en) van vervolgonderzoek, de haalbaarheid van financieringen en de vervolgvraag wat betreft de bestuurlijke commitment/opdracht.

Actie:

- ✓ In overleg treden met verantwoordelijke gemeentelijke organisaties om te komen tot een bestuurlijke commitment/opdracht wat betreft de bevindingen uit het onderzoek.

Toelichting: Om te komen tot een bestuurlijke commitment/opdracht op het vervolg van de bevindingen van het onderzoek is het nodig om ambtelijk op strategisch niveau samen met de studiegroep en de geldverstrekker te onderzoeken wat de haalbaarheid is maar ook de onmogelijkheden zijn waarmee omgegaan moet worden.

Actie:

- ✓ Het continueren van de studiegroep van de Vereniging Werkgroep Planologie in de vorm van een platform waar de ontwikkelingen rond de woon- en zorgstructuur in de wijk Schiebroek blijvend kunnen worden besproken.

Toelichting: Het is belangrijk om de studiegroep en de inmiddels contacten en partners in de wijk de ruimte te geven de inzet te continueren. Dit kan in de vorm van een platform waar de ontwikkelingen rond de woon- en zorgstructuur in de wijk Schiebroek blijvend kunnen worden besproken tussen Gemeentelijke partijen, de studiegroep en andere betrokken partijen in de wijk.

Dit is een punt waarvan bewoners hebben gezegd dat deze ontwikkeling onvoldoende is meegenomen in de gebiedsvisie 2030. Aandachtspunt moet zijn dat behalve MO ook SO betrokken is bij de discussie over acties op dit punt. Het raakt ook aan de bestaande ouderencomplexen en in hoeverre die op deze ontwikkeling kunnen inspelen.

Resultaat 5.3: In overleg en in samenwerking met de woningcorporaties zorgdragen voor een goede sociale samenhang in de wijk.

Aandacht daarbij dat de zorgvraag vanuit zorgbehoevende doelgroepen en aanbod vanuit de zorgstructuur met elkaar in balans zijn. Huisvesting van jongeren verdiend extra aandacht en een wooncarrière in de wijk wordt mogelijk gemaakt. Energiecoaches worden ingezet.

Actie:

- ✓ Gezamenlijke pilot van de woningcorporaties Hefwonen en Havensteder in de vorm van zogenaamde bankgesprekken in lijn van de uitkomsten van het Veerkrachtonderzoek 2022 en het buurtverbeterplan.

Toelichting: Verkenning en duiding sociale problematiek (Inkomen, werk, overlast, GGZ) in Schiebroek. Deze actie wordt samen met de twee corporaties Hefwonen en Havensteder opgepakt in nauwe samenwerking met het wijkteam Schiebroek en Werk en Inkomen.

Naast de bestaande en doorlopende inzet op het gebied van schulden door de inzet expert team financiën is in 2021 door de consultants van Werk en Inkomen en Prestatie 010 (activering) een bredere uitvraag gedaan bij hun cliënten zodat sociale problematiek in een eerder stadium wordt gesignaleerd. Verder is het team van Meedoen 010 gestart in de wijk. Meedoen010 is een apart team van Activeringscoaches binnen de afdeling Prestatie010. Meedoen010 voert jaarlijks één gesprek met alle bewoners die geen persoonlijke dienstverlening krijgen van een Activeringscoach. Voor bewoners met een uitkering is een Multi Service Team Gemeentelijke Garantiebanen in de wijk Schiebroek opgezet.

Actie:

- ✓ Gezamenlijk uitwerken gegevens huisbezoeken Vestia en de zogenaamde bankgesprekken in een plan van aanpak voor de wijk op verschillende niveau's en voor verschillende thema's.

Toelichting: Deze actie is het vervolg op de uitkosten van het veerkrachtonderzoek en in het kader van het buurtverbeterplan Schiebroek-Zuid. Deze actie is bedoeld om inzicht en inzet te bepalen over de vervolgaanpak in het kader van de bewonerspopulatie (o.a. instroom en uitstroom) en de effecten daarvan op wonen en leven in de wijk, maar vooral ook welke maatregelen of invulling in de toekomstige bouwontwikkelingen en gebiedsontwikkeling nodig zijn voor een toekomstbestendige wijk.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek van Circusvis 'Kwetsbare bewoners en leefbaarheid', als onderdeel van de voortgangsrapportage Plan van Aanpak Kwetsbare Rotterdammers, is eind 2021 in Schiebroek-Zuid (Woningbezit van Hefwonen en Havensteder) een onderzoek gestart. Dit onderzoek wordt gezien als een verkenning van de problematiek en oplossingsrichtingen in Rotterdam om de leefbaarheid in wijken te verbeteren. In december 2021 heeft de eerste sessie plaatsgevonden met het kernteam van Schiebroek-Zuid. Bij deze sessie waren de wijkmanager, wijknetwerker, Havensteder, Hefwonen, SOR, Accounthouder Veilig en de wijkteamleider MOW aanwezig. Het onderzoek is in het eerste kwartaal van 2022 afgerond.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn verwerkt in het veerkrachtonderzoek wat nu een tweede fase ingaat. In deze fase kunnen vragen beantwoord worden zoals meer inzicht krijgen in de bewonerspopulatie (o.a. instroom en uitstroom) en de effecten daarvan op

wonen en leven in de wijk, maar vooral ook welke maatregelen of invulling in de toekomstige bouwontwikkelingen en gebiedsontwikkeling zijn nodig voor een toekomstbestendige wijk.

Actie:

- ✓ Promoten van en ondersteunen bij Digid en andere aanvragen ihkv activiteiten, initiatieven en toeslagen.

Toelichting: Promoten van en ondersteunen bij de aanvragen van OpzoomerMee-activiteiten en bewonersinitiatieven met speciale aandacht voor bewoners die moeite hebben met de huidige (digitale) manier van aanvragen. Daarnaast heeft deze aanpak ook betrekking op alle aanvragen met Digid. Denk daarbij aan energietoeslagen, mantelzorgtoeslagen etc.

Deze actie vindt plaats vanuit de Wijkhub en in nauwe samenhang met de de VraagWijzer en partners in de wijk.

5. Stedelijke opgaven

Belangrijk is te onderkennen wat Stedelijke opgaven zijn en in hoeverre vanuit de wijk extra aandacht wordt gevraagd en extra activiteiten worden georganiseerd om vanuit de wijk aan zet te zijn.

Stedelijke opgaven waarbij de gemeente geen extra afspraken met de wijk maakt in het wijkakkoord zijn opgaven (programma's, beleid en projecten) met een grote impact op de stad. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de algemene dienstverlening, het bestuur, de organisatie, veiligheid, crisismanagement en -opvang, financiën, wet- en regelgeving en belastingen.

Die Stedelijke opgaven waarbij de inzet rond participatie wordt afgesproken maken wel een onderdeel uit van het wijkakkoord. Dit zijn:

- De openbare buitenruimte in de wijk
- De welzijnspartijen en hun activiteiten
- De verkeersveiligheid en bereikbaarheid van de wijk
- De (sociale) wijkveiligheid.

In geval dat afspraken rond participatie als voldoende worden gezien hoeven deze onderdelen niet terug te komen in de wijkvisie en de jaaractieplannen. In het geval er vanuit de wijk extra aandacht wordt gevraagd of dat extra activiteiten worden georganiseerd om de wijk aan zet te brengen zijn deze onderdelen onderwerp van de wijkvisie en de jaarplannen geworden.

In de opgehaalde vraagstukken en kennis vanuit de wijk wordt zichtbaar dat bijna alle thema's deze Stedelijke opgaven raken. De beoordeling op de aangegeven thema's is zodanig dat extra aandacht wordt gevraagd of dat er al zodanige initiatieven vanuit de wijk zijn ontstaan dat ondersteuning en samenwerking gevraagd wordt. Deze thema's zijn in het wijkakkoord verder uitgewerkt.

Een eerste inventarisatie stedelijke opgaven voor Schiebroek zijn:

- Zienswijze luchthavenbesluit RTHA.

De wijkraad ziet de advisering op de zienswijze vanuit de wijk als extra belang op de normale behandeling in de raad.

- Gefaseerde vernieuwing en verdichting van Schiebroek-Zuid door renovatie en sloop-nieuwbouw.

Als uitvloeiend onderwerp op het Buurtverbeterplan Schiebroek-Zuid en in het kader van de Gebiedsvisie Schiebroek is er vanuit de wijk extra belang bij de participatie in de wijk. Het is van belang dat de woningbouwcoöperaties samen met de gemeente en de wijk en wijkraad gaan onderzoeken wie er in het betreffende gebied woont, wat hun woonwensen zijn, hoe buurtbetrokkenheid kan worden verhoogd en hoe de bewoners aankijken en om willen gaan met de verbouwing of sloop-nieuwbouw van hun woning.

Hefwonen en Havensteden doen op verschillende manieren onderzoek naar de woonwensen en betrekken bewoners bij plannen die in ontwikkeling zijn. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de zogeheten bankgespreken. Dit gebeurt dus per fase (een paar woonblokken) en voor/met de betrokken bewoners. Deze onderzoeken geven een specifiek beeld over de betreffende woonblokken en kunnen een algemeen beeld opleveren over het hele gebied van Schiebroek-Zuid. Samen optrekken in de bankgespreken en gezamenlijk de gegevens uitwerken naar een plan van aanpak per blok of vertaald naar mogelijkheden in de wijk zorgt voor een werkbare aanpak.

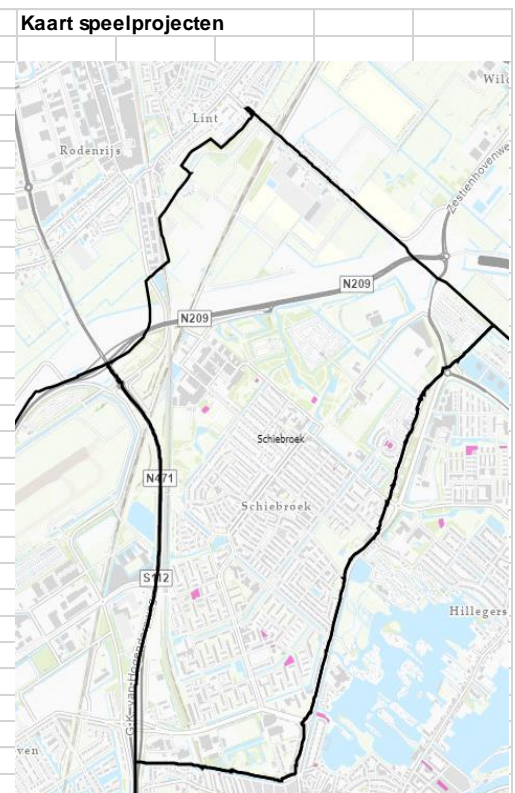
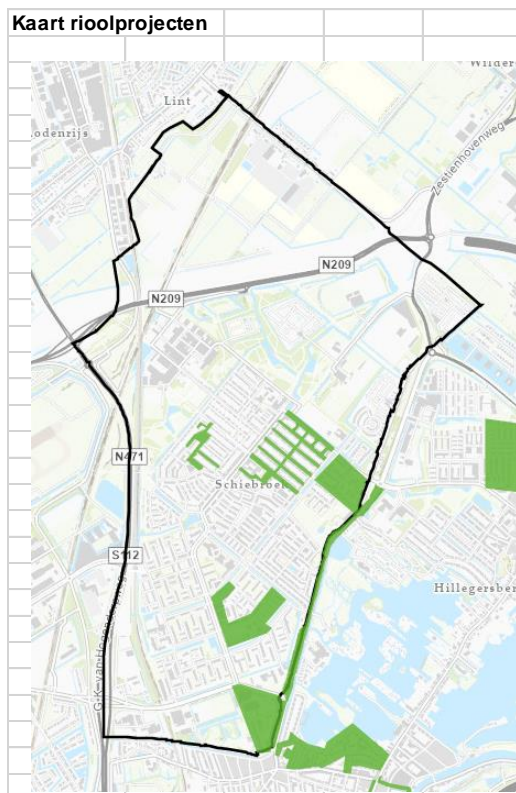
Aandacht voor behoud sociale cohesie en leefbaarheid tijdens herstructurering en renovatieperiode en aandacht voor buurtwinkelcentrum Teldersweg en toekomst voorzieningen Asserweg zijn van belang.

- Teldersweg ontwikkelingen woningbouw en Lidl.
- Ontwikkeling Wiardaplantsoen als onderdeel van het toekomstige groene hart van Schiebroek-Zuid.
- Ontwikkeling Stephanusschool sloop nieuwbouw en directe omgeving met mogelijke toevoeging van woningen.
- Ontwikkeling Verrijzeniskerklocatie met verpleegvoorziening Aafje en een kleinere Rooms Katholieke kerk.
- Ontwikkeling Goede Herderschool locatie met sloop nieuwbouw Goede Herderschool in combinatie met voorstel van een Huis van de Wijk. Deze ontwikkeling is voor de wijk van essentieel belang. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke beeldvorming als centrumlocatie in de beeldbepalende zichtlijn Wilgenplaslaan. Maar zeker ook in de discussie over het collectief van Huis van de Wijk.
- Ontwikkeling locatie Hamakerstraat met renovatie of sloop-nieuwbouw van zorgvoorziening Schiehoven. Eventueel met toevoegen van bebouwing.
- Ontwikkeling locatie gemeentewerf Melanchtonweg.

- Inrichtingsplan Steilrand Ringdijk. Dit inrichtingsplan wat langs een groot deel van Schiebroek loopt is een kans om ideeën vanuit de wijk vorm te geven. O.a. rond de locatie Bovenkruierlaan zijn ideeën in de wijk over een participatieve buurttuin.
- Onderwijshuisvesting aan de Hazelaarweg met nieuwbouw voor de Mytyl en Tylylschool en Rijndam Revalidatiecentrum inclusief gymzalen en een zwembad: het Rotterdams Onderwijs- en Revalidatiecentrum (ROer). Rond deze ontwikkeling is overeenstemming met SO over een alternatieve ontsluiting van de dagelijks vele tientallen busjes via de Hazelaarweg. Financiering hiervan is nog niet georganiseerd.
- Inrichtingsplan Hazelaarweg. Belangrijk in dit inrichtingsplan is in overleg met de wijk een aantal problemen te bespreken over het skatepark, mogelijkheden voor jongeren om te hangen en problemen rond veiligheid in de avondlijke uren in combinatie met aanwezige verlichting.
- Ontwikkeling Tuinstad Abeelweg met vervangende nieuwbouw basisschool Tuinstad Schiebroek.
- Inrichtingsplan Noordrand Schiebroekse Park. In dit project is er goed overleg tussen SO en een klankbordgroep. Het project zit in de fase van een definitief programma van Eisen welke mede is aangepast op basis van bewonersparticipatie. Ook in het ontwerpproces zullen bewoners en gebruikers meerdere keren worden uitgenodigd bij informatie bijeenkomsten.
- Speelplekken: uitvoeren meerjarenonderhoudsprogramma, participatie en RTCH, let op verdichting en groen tussen sociale woonvoorraad.

De stedelijke opgaven van Stadsbeheer zijn:

Schiebroek		
Integrale rioolprojecten		
Naam	Verwachte start participatie	Voorstel participatievorm
Zilverschoonstraat	Project of participatie al in uitvoering	Meedenken
Teldersweg	Project of participatie al in uitvoering	Meedenken
Populierenlaan eo	Project of participatie al in uitvoering	Meedenken
Ringdijk	Project of participatie al in uitvoering	Meedenken
Olijflaan eo	Project of participatie al in uitvoering	Meedenken
Wilgenring	2024	Meedenken
Speelprojecten		
Naam	Verwachte start participatie	Voorstel participatievorm
Meijersplein Zuid	Project of participatie al in uitvoering	Meeweten
Wilgenplaspark	Project of participatie al in uitvoering	Meeweten
Schiebroeksepark (HIS21)	2024	Meedenken
Lindesingel (HIS21)	2024	Meedenken
Moltzerhof	2024	Meedenken
Dirk Swarteveldplein	2023	Meedenken
Van Bijkershoekweg (10185)	2023	Meedenken
Circulair en klimaatadaptatie in de wijk		
Naam		
Bijzonderheden		
Disclaimer		
Projecten kunnen schuiven in tijd. Het format wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van jaarplannen en actuele ontwikkelingen.		

De stedelijke opgave van Maatschappelijke Ontwikkeling:

Voor het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) geldt dat de wijkraad MO kan raadplegen over hoe participatie van bewoners en wijkpartijen te organiseren bij ontwikkelingen die de wijk raken in de zin van welzijnspartijen en hun activiteiten, sport & cultuur en veiligheid in en rond scholen. Voor voorbeelden van onderwerpen die worden bedoeld verwijst het cluster MO naar bijlage 1 van de brief die wethouder Robert Simons op 11 oktober 2022 naar alle wijkraden stuurde (kenmerk: 22bo005776).

Veiligheid en het wijkakkoord

Inleiding

Het maken van een wijkakkoord voor jouw wijk is belangrijk. Dat doe je als wijkraadslid samen met inwoners en partners in de wijk, onder leiding van de wijkmanager. Veel wijkraden zijn al begonnen met het maken van het wijkakkoord of staan op het punt van beginnen. Het wijkakkoord bestaat uit twee delen: het wijkplan dat de wijkraad in concept vaststelt, en de afspraken over participatie bij stedelijke opgaven.

Stedelijke opgaven zijn programma's, beleid en projecten met veel effect op de stad. Veiligheid is zo'n opgave. Veiligheid voor alle Rotterdammers is een van de belangrijkste taken van de gemeente en voert deze taak dus ook uit. Wat de stedelijke opgave voor veiligheid betekent voor de wijk, daarover denkt de wijkraad mee. Ook kan de wijkraad in het wijkakkoord afspraken maken over participatie over het Horecagebiedsplan en jeugd(overlast), als dit in de wijk aan de orde is.

Voor meer informatie en meedenken over onderstaande onderwerpen?

Neem contact op met de wijkmanager. Dat geldt ook voor het doorgeven van signalen.

De veiligheidsonderwerpen

1. Cameratoezicht
2. Overlast van mensen op straat
3. Grenzenstellend jongerenwerk
4. Aanpak woonoverlast
5. High impact crimes
6. Voetbal
7. Accounthouders, veiligheidsregisseurs en stadsmariniers
8. Ondernijning
9. Horeca
10. Cyberweerbaarheid
11. Polarisatie
12. Evenementenvergunningen
13. Demonstraties
14. Veiligheidsbeleving

1. Cameratoezicht

Cameratoezicht kan de gemeente inzetten als bijna alle andere mogelijkheden om veiligheid te vergroten niet werken. De mate en vorm van overlast bepaalt waar cameratoezicht komt. En het moet passen binnen het juridisch kader van cameratoezicht. De burgemeester, de politie en het Openbaar Ministerie besluiten of er cameratoezicht komt.

Na een incident kan de politie tijdelijk een verplaatsbare camera plaatsen, een zogeheten Mobiele Camera Unit.

De gemeente vraagt de wijkraad een keer in de drie jaar om advies over cameratoezicht in de wijk. Het helpt als bewoners en ondernemers overlast altijd melden bij de gemeente via het [Veiligheidsloket | Rotterdam.nl](#). Dat geeft inzicht in waar een camera moet komen.

De wijkraad kan een overzicht ontvangen van de plekken met camera's in de wijk. Ook kan de wijkraad informatie ontvangen over wat er gebeurt met het cameratoezicht. Bijvoorbeeld wie de camerabeelden bekijkt en hoe camera-toezicht helpt misstanden te voorkomen of te stoppen.

2. Overlast van mensen op straat

De meeste Rotterdammers gaan op een goede manier met elkaar om als zij elkaar tegenkomen op straat. Maar soms veroorzaakt iemand overlast. Dat kan geluidsoverlast zijn, overlast van drugsgebruik of drugs-dealen, overlast van groepen jongeren, intimidatie of een andere vorm van overlast op straat. De gemeente accepteert dat niet en pakt samen met politie, boa's, jongerenwerkers en zorgverleners overlast aan. Zodat iedereen zich prettig en veilig voelt op straat.

De gemeente besluit of de overlast wordt aangepakt. En ook op welke manier. Het is erg belangrijk dat bewoners en ondernemers overlast altijd melden via [Veiligheidsloket | Rotterdam.nl](#). Op basis van de meldingen kan de gemeente inschatten waar en op welke manier zij moet inzetten.

3. Grenzenstellend jongerenwerk

Binnen de gemeente werken jongerenwerkers die zich speciaal richten op jongeren die risicogedrag vertonen. Zij voorkomen overlastgevend en delinquent gedrag bij jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 23 jaar. Deze jongerenwerkers werken in alle gebieden, behalve in Pernis en Hoek van Holland.

Signalen en kennis vanuit de wijkraad en haar netwerk helpen om het werk van de jongerenwerker te versterken. Dat geldt ook voor de context van het werk van jongerenwerk. Waar grenzenstellend jongerenwerk wordt ingezet is afhankelijk van informatie van partners van de gemeente en meldingen van bewoners. Het helpt als bewoners en ondernemers overlast altijd melden bij de gemeente via het [Veiligheidsloket | Rotterdam.nl](#). Dat geeft inzicht in waar grenzenstellend jongerenwerk moet komen.

De wijkraad kan horen wat het grenzenstellend jongerenwerk doet en heeft bereikt.

4. Aanpak woonoverlast

De gemeente pakt langdurige en ernstige woonoverlast aan samen met politie, verhuurders en zorgaanbieders. Alle meldingen van woonoverlast die de gemeente ontvangt via het meldpunt woonoverlast, pakt de gemeente of de woningbouwcorporatie op. Het melden van woonoverlast geeft de gemeente en partners dus de kans om de woonoverlast aan te pakken en te stoppen. De wijkraad kan een belangrijke rol spelen in het vergroten van de bekendheid van het meldpunt woonoverlast onder bewoners.

De wijkraad kan promotiemateriaal krijgen over het meldpunt woonoverlast.

5. High impact crimes

De term 'high impact crime' (HIC zijn (gewelddadige) vermogensdelicten, zoals woninginbraken, woningovervallen, winkelovervallen en straatroven. Deze HIC-delicten hebben een grote impact op het slachtoffer, de directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij. De gemeente heeft een aanpak gericht op het voorkomen van dit soort misdaden, nazorg aan alle slachtoffers en begeleiding aan alle daders om herhaling te voorkomen. Vanuit deze aanpak is tijdens het Zomeroffensief en Donkere Dagen Offensief extra aandacht voor het voorkomen van high impact crimes. De gemeente gaat dan de wijken in waar meer inbraken zijn geweest, een recente inbraak veel invloed op het veiligheidsgevoel in de wijk heeft gehad of waar een tijdelijke piek is geweest.

De gemeente creëert op deze manier meer alertheid en weerbaarheid voor bewoners en ondernemers. De gemeente en de grote woningbouwcorporaties hebben afgesproken te investeren in inbraakwerende maatregelen. Inbraakwerende maatregelen zijn bijvoorbeeld het verbeteren van hang- en sluitwerk, het plaatsen van (gevel)verlichting en camera's bij portiek-ingen. De gemeente heeft ook aandacht voor de particuliere huiseigenaren voor het verbeteren van hang- en sluitwerk.

Buurtschouwen is een goede manier om problemen of veiligheidsrisico's in een wijk of rond woningen in kaart te brengen. Bewoners doen dit door samen met bijvoorbeeld de accounthouder, de veiligheidsregisseur, de wijknetwerker, politie en woningbouwcorporaties door de wijk te lopen. Problemen of veiligheidsrisico's zijn dan direct zichtbaar voor alle partijen, waarna zij maatregelen kunnen nemen. De wijkraad kan via de wijknetwerker vragen om zo'n schouw.

Participeren tijdens het Zomeroffensief (ZO) en Donkere Dagen Offensief (DDO) kan. De gemeente gaat met een bakfiets naar wijken waar dat nodig is. De wijkraadsleden kunnen aansluiten bij inbraakpreventie acties en de bewoners in hun wijk hierbij betrekken. Via mijn.rotterdam.nl worden de acties van tevoren aankondigd en de wijkraadcoördinatoren zullen op de hoogte worden gebracht.

De wijkraadsleden kunnen informatie en promotiemateriaal ontvangen over het Zomeroffensief, het Donkere Dagen Offensief en de inbraakwerende maatregelen. De wijkraad ontvangt informatie over het organiseren van veiligheidsschouwen.

6. Voetbal

De gemeente is met andere partijen verantwoordelijk voor het bewaken van de openbare orde tijdens voetbalwedstrijden. De gemeente wil dat een voetbalwedstrijd gastvrij en veilig plaatsvindt. Bij wedstrijden met Europese clubs zorgt de politie voor begeleiding van supporters door een wijk via een zogeheten *meetingpoint* naar het stadion.

Deze route bepaalt de politie op basis van een risicoanalyse. De wijkraad heeft hier geen invloed op.

De wijkraad kan informatie ontvangen over dit beleid. Bewoners en ondernemers kunnen overlastklachten melden via [Veiligheidsloket | Rotterdam.nl](https://veiligheidsloket.rotterdam.nl).

7. Accounthouders, veiligheidsregisseurs en stadsmariniers

In alle wijken zijn accounthouders veilig en veiligheidsregisseurs actief. In de wijken Hillesluis, Bloemhof, Carnisse, Oude Westen en Oud-Mathenesse zijn ook stadsmariniers actief. Het zijn ambtenaren aangesteld om (hardnekkige) veiligheidsproblemen in de wijken op te lossen. Dat is altijd maatwerk. Elke wijk is immers anders. Zij kunnen extra veiligheidsmaatregelen nemen, zoals de inzet pleinstewards, het aanvragen van (tijdelijke) camerabewaking, het organiseren van bewonersavonden of overlastgevende personen aanpakken. Stadsmariniers hebben een budget dat ze voor het grootste deel inzetten voor activiteiten van bewoners en soms voor het versterken van de inzet van wijkpartners. Voorbeelden zijn: projecten in de buitenruimte, zoals het plaatsen van bloembakken, het organiseren van extra bewonersactiviteiten, zoals pleinbijeenkomsten en jongerenactiviteiten. De accounthouder, de veiligheidsregisseur en de stadsmarinier werken nauw samen met bewoners om de leefbaarheid en de veilig te vergroten.

In de wijken waar de stadsmariniers werken, kunnen de wijkraadsleden meedelen over de besteding van het budget.

8. Ondernijning

De aanpak van ondernijning is gericht op een veilig, eerlijk, maatschappelijk integer en rechtvaardig Rotterdam waarin het plezierig leven, wonen en werken is.

Bewoners en ondernemers kunnen te maken krijgen met de verleidingen van ondernijnde criminaliteit. Jongeren zien een criminele carrière als makkelijke kans om snel rijk te worden. Hele gezinnen zijn soms betrokken bij drugshandel en beheersen hun wijk. Criminelen gebruiken bepaalde branches om hun criminele activiteiten te verhullen. Sommige ondernemingen worden gebruikt als ontmoetingsplaats, werkplaats of dienen als witwasconstructie. Dit misbruik ondernijnt de norm van eerlijkheid en rechtvaardigheid en verslechtert de leefbaarheid. Het heeft een negatief effect op de eerlijke ondernemers, die zich gedwongen zien om hun activiteiten te staken of te verplaatsen.

In de zoektocht naar een aanpak van criminele activiteiten is de gemeente verschillende misstanden tegengekomen waarbij gemeentelijke regels, verordeningen en dergelijke worden overtreden. Denk aan illegale horeca, verkeerd of strijdig gebruik van een pand en overbewing. De aanpak ondernijnde criminaliteit draagt bij aan de bestaande handhavingstaken van de gemeente.

Signalen en meldingen van bewoners en ondernemers zijn cruciaal in de aanpak van ondernijnde criminaliteit. De wijkraaden kunnen signalen van ondernijnde criminaliteit melden en dit ook vragen aan het wijknetwerk. De wijkraad kan hierover meer informatie krijgen.

9. Horeca en horecagebiedsplan

Het doel van het horecabeleid is het bewaken van de balans tussen levendigheid en leefbaarheid. De horeca maakt de stad gezellig en zet geen onevenredige druk op de openbare orde en/of het woon- en leefklimaat.

Met de horecagebiedsplannen heeft de gemeente invloed op de ontwikkeling van horeca in een wijk. De gemeente evalueert op dit moment het instrument horecagebiedsplan. Als blijkt dat het horecagebiedsplan (in gewijzigde vorm) blijft voortbestaan, dan worden afspraken gemaakt met de wijkraad over participatie. Dat komt in de nieuwe Nota horecaverunningen van 2023 te staan. Kennis uit het gebied en de wensen van bewoners zijn belangrijk voor een goed horecabeleid.

Als de wijkraad signalen van bewoners krijgt dat de horeca een positieve invloed heeft op de wijk, dat er suggesties zijn over de horeca in het algemeen of over het stedelijk horecabeleid, dan hoort de gemeente dit graag. Ook signalen van overlast van horeca (bezoekers) of ondernijning in de horeca ontvangen we graag van je.

De gemeente is altijd bereid om een toelichting te geven op het stedelijk horecabeleid in de wijkraad. Vanzelfsprekend wordt de wijkraad geïnformeerd over het nieuwe horecabeleid, zoals onlangs over het Uitvoeringsplan horeca.

10. Cyberweerbaarheid

Cyberweerbaarheid is het voorkomen van daders en slachtoffers van digitale criminaliteit. Ook nazorg aan slachtoffers valt daaronder om de invloed zo klein mogelijk te houden.

Inzet op het voorkomen van slachtoffers en daders van digitale criminaliteit zorgt voor een betere online veiligheidsbeleving in de wijk.

Het is mogelijk specifieke projecten voor jongeren, senioren, kleine ondernemers en mogelijke andere groepen te organiseren om (meer) weerbaarheid op digitale criminaliteit te creëren. De wijkraad kan hierom vragen.

Ook kunnen bewoners en ondernemers uit de wijk die slachtoffer zijn gratis meedoen aan de proef Cybercrime.

De wijkraad kan een gratis cyber-event voor de bewoners organiseren, als daar behoefte aan is. De gemeente hoort graag van de wijkraad wat er gebeurt in de wijk. Zo sluit het aanbod van de gemeente beter aan op de wensen van de bewoners. Via jouw wijkmanager kan je je zorgen delen of meer informatie ontvangen.

11. Polarisatie

Polarisatie ontstaat als groepen tegenover elkaar komen te staan. Dat is niet erg. Het doel van het beleid op polarisatie is het voorkomen dat polarisatie doorslaat naar maatschappelijke onrust, openbare ordeverstoringen of extremisme.

Het is belangrijk dat het effect van gepolariseerde thema's op de wijk minder is. De gemeente is gericht op het sterker maken van verbinding in de wijk en het stimuleren van onderling gesprek. Het doel daarvan is een grotere sociale stabiliteit.

De wijkraden kunnen meedoen aan wijk-gesprekken. Zij kunnen informatie krijgen over polarisatie en leren hoe hiermee om te gaan. Wijkraadsleden kunnen al trainingen volgen over polarisatie. Wijkraadsleden kunnen signalen van polarisatie doorgeven aan de gemeente.

12. Evenementenvergunningen

De gemeente beoordeelt aanvragen voor evenementenvergunningen op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening en de Nota evenementenvergunningen. Niet alle evenementen hebben effect op de wijkveiligheid. Dat is afhankelijk van onder andere het type evenement en de exacte locatie.

De wijkmanager geeft advies over aangevraagde vergunningen. In dit advies neemt de wijkmanager graag signalen en gerichte adviezen van de wijkraad mee.

Wijkraadsleden kunnen meer kennis opdoen en inzicht krijgen over rollen en bevoegdheden. Daarvoor zijn al verschillende sessies geweest met de wijkraden. Via jouw wijkmanager kun je ook zo'n sessie verzoeken.

13. Demonstraties

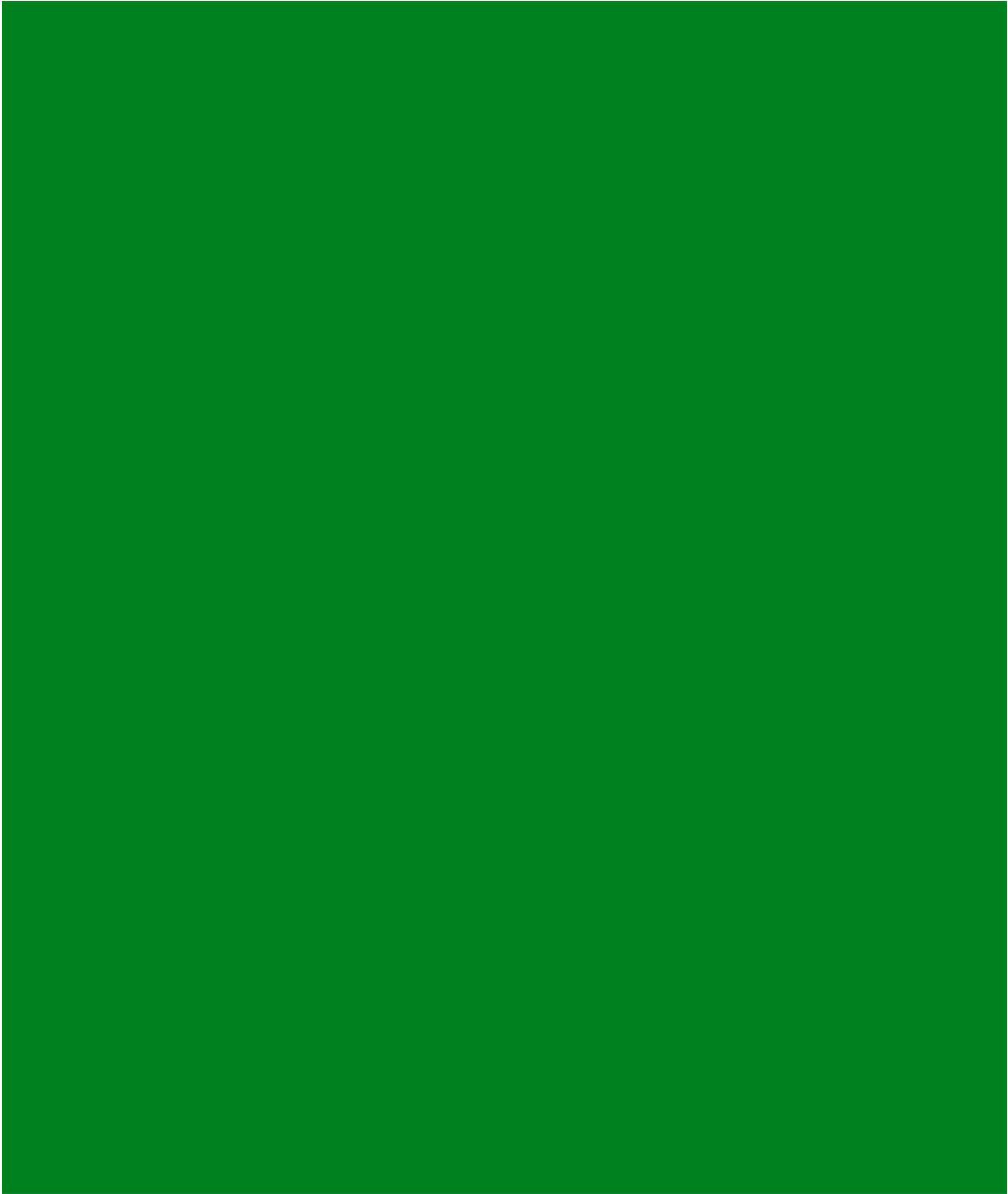
Demonstreren is een groot goed, maar kan ook overlast of onveilige situaties veroorzaken. Elke aanvraag voor een demonstratie beoordeelt de gemeente op basis van de Wet openbare manifestaties (Wom).

De wijkraad heeft geen invloed op dit proces. Wel hoort de gemeente graag vooraf over eventuele zorgen en achteraf over eventuele klachten.

14. Veiligheidsbeleving

In Rotterdam dalen de criminaliteitscijfers. Dat is mooi. Bewoners voelen zich in sommige wijken echter nog steeds onveilig. Het gevoel van veiligheid onder bewoners daalt in sommige wijken. Maar de criminaliteitscijfers dalen ook. Dit blijkt uit het wijkprofiel. De gemeente wil graag dat Rotterdammers veilig *zijn* en zich *veilig* voelen. Dat laatste noemen wij veiligheidsbeleving. De gemeente kan helpen de veiligheidsbeleving te vergroten in de wijken. Want hoe groter de veiligheidsbeleving hoe fijner mensen zich voelen. Als wijkraad heb je een belangrijk taak om te signaleren hoe de inwoners de veiligheid beleven.

Als in jouw wijk de veiligheidsbeleving laag is wil de gemeente daar samen met de wijkraad iets aan doen. Wij gaan dan in gesprek met bewoners om samen te bepalen wat werkt in de wijk. We kunnen kijken of er een aanpak veiligheidsbeleving in de wijk past of dat er andere stappen nodig zijn.

Directie Veiligheid
Gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
www.rotterdam.nl/veilig

Stedelijke opgaven van Stadsontwikkeling en ruimte voor afspraken over participatie in het wijkakkoord

Op basis van de begrotingsprogramma's worden hieronder de stedelijke opgaven van SO benoemd, met daarbij aangegeven of er ruimte is om hierover participatieafspraken op te nemen in het wijkakkoord.

Dit is aangegeven door te benoemen of er "wel of geen participatieruimte" is. Dit neemt niet weg dat het altijd mogelijk is om toe te lichten wat wij doen binnen elke opgave en het gesprek te voeren met de wijkraad over wat dit betekent voor een wijk.

N.B. Dit gaat nadrukkelijk om de participatieafspraken tussen wijkraden en gemeente op deze opgaven (op grond van de Wijkverordening op de Wijkraden 2022). Parallel hieraan kan vanuit Stadsontwikkeling participatie met bewoners of andere partijen worden opgezocht, wanneer de opgave landt in de wijken, bv bij buitenruimte of woningbouwprojecten. Hierbij houden wij ons voor wat betreft de opgaven die vallen binnen de reikwijdte van de aankomende Omgevingswet aan de Handreiking participatie van de Omgevingswet.

Zie voor meer info over de begrotingsprogramma's:

<https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/apps/begroting2023/>

Begrotingsprogramma Bestaande Stad

Het doel van het programma Bestaande Stad is het realiseren van een aantrekkelijke en prettige leefomgeving voor alle Rotterdammers met veerkrachtige wijken en een toekomstbestendige gebouwde omgeving. Het programma waakt over het cultureel erfgoed en beheert en ontwikkelt waar nodig gemeentelijk vastgoed. Het programma stuurt op de integrale ontwikkeling van de Bestaande Stad vanuit de rol van marktmeester, rentmeester en huismeester.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille
 - SO werkt in afstemming met MO en BCO stadsbreed aan dit doel. Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden. Het gaat hier o.a. om gemeentelijk vastgoed, grond en water, scholen, velden, recreatieterreinen en sport- en recreatiegebouwen, huisvesting voor kunst en cultuur, voor zorg en welzijn, huisvesting voor de gemeentelijke organisatie.
2. Vitale wijken
 - Dit doel kent wel participatieruimte voor de wijkraden, voor wat betreft het zorgen voor een toekomstbestendige en gedifferentieerde woningvoorraad en voor betaalbare en fijne, en degelijke woningen.
 - De aanpak funderingsproblematiek, de kennisontwikkeling (waaronder het vitaliteitsonderzoek) en de naleving van eigenaren op het vlak van onderhoud en verduurzaming kent geen participatieruimte voor de wijkraden.
3. Verstedelijken en verbinden
 - Op het faciliteren van ruimtelijke ordening is wel participatieruimte voor de wijkraden. Dit betreft de bestemmings- en omgevingsplannen. Wij houden hierbij rekening met de kaders van de aankomende Omgevingswet.
 - Voor wat betreft het faciliteren van de bouwopgave en het bewaken van de ruimtelijke kwaliteit (denk aan welstands- en monumentenbeleid) is geen participatieruimte voor de wijkraden.
4. Eigenheid en erfgoed

- Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden. Dit betreft de bescherming en instandhouding van het beschermd erfgoed, kennisontwikkeling en onderzoek naar o.a. stadsgeschiedenis en cultuur- en bouwhistorie, en kennisoverdracht en dialoog hierover met (partners in) de stad.

Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling

Woon of ben je regelmatig in Rotterdam, dan zie je het gebeuren: Rotterdam verandert snel. Samen met het aantal inwoners groeit de stad. Belangrijk is dat iedereen hier fijn kan leven, wonen, werken, leren, bewegen en recreëren. Het programma Stedelijke ontwikkeling wil dit in goede banen leiden.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Integraal ontwikkelen van de stad
 - Over de Omgevingswet en de uitvoering van de doelen van de omgevingsvisie, en de voorbereiding en uitvoering van gebiedsontwikkelingen is wel participatieruimte voor wijkraden binnen de kaders van de Omgevingswet.
 - Over de balans tussen maatschappelijke opbrengsten en financieel resultaat (denk aan (ver)koop van grond en erfpacht) is geen participatieruimte.
2. Fijn leven en verblijven in de delta
 - Dit doel gaat o.a. over het realiseren van groene en blauwe verbindingen en het verlevendigen van rivieroeveren, over fietsers en voetgangersbeleid, het vergroenen en klimaatadaptief maken van parken, straten, pleinen en boulevards, en de (milieu)kwaliteit van de leefomgeving (denk aan geluidsoverlast, lucht- en bodemverontreiniging). Over de meeste zaken binnen dit doel is er wel participatieruimte voor wijkraden. Hierbij houden we rekening met de kaders van de aankomende Omgevingswet.
3. Goede groei en verbinding
 - Over binnenstedelijke groei, openbaar vervoer, bereikbaarheid en doorstroming is wel participatieruimte voor wijkraden.
 - Over ruimteverdeling en efficiënt gebruik van schaarse ruimte, betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen is geen participatieruimte.

Begrotingsprogramma Economische ontwikkeling

Dit begrotingsprogramma gaat over het 'verdienvermogen' van Rotterdam. Waarmee verdienen onze bedrijven en ondernemers hun geld en waar kunnen Rotterdammers aan het werk? Het programma zorgt voor de juiste omstandigheden zodat bedrijven en ondernemers in Rotterdam hun werk optimaal kunnen doen. Daardoor komen binnen die bedrijven banen beschikbaar voor Rotterdammers en regiobewoners en dragen we bij aan een schone, innovatieve en circulaire Rotterdamse economie.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Toekomstbestendig en innovatief ondernemerschap
 - Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden.
2. Excellent ondernemersklimaat
 - Dit doel kent wel participatieruimte voor de wijkraden voor wat betreft toerisme, horeca en hotels.
 - Voor de onderdelen: de economische ontwikkeling van kansrijke sectoren; het aantrekken van bedrijven, congressen en talent; en het faciliteren van de circulaire economie en energietransitie is er geen participatieruimte voor de wijkraden.

3. Meer ruimte voor economie
 - Dit doel kent wel participatieruimte voor de wijkraden. Het gaat om aantrekkelijke winkelgebieden, innovatieve werkgebieden en toekomstbestendige werklocaties.

Begrotingsprogramma Energietransitie

Rotterdam maakt werk van de energietransitie. We werken aan lange termijn oplossingen: toewerken naar een klimaatneutraal en fossielvrij Rotterdam in en na 2050 en per 2040 is het stedelijk verkeer in Rotterdam uitstootvrij van schadelijke stoffen (inclusief mobiele werktuigen). We leveren de Rotterdamse bijdrage aan de landelijke reductienorm van -55% in 2030 en zetten voor het stedelijk gebied in op minimaal -25% CO₂-reductie in 2025, gemeten ten opzichte van 1990. Voor de haven zorgen we dat de Rijksambities voor voldoende reductie in 2030 worden ondersteund door onze inzet op innovaties. We zullen de plannen richting 2030 strak monitoren op daadwerkelijke voortgang en omvang. Ook meten we de jaarlijkse uitstoot van het gehele Rotterdamse grondgebied. Uiteraard zijn we hierbij afhankelijk van inzet Rijk en EU.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Duurzaam energiesysteem
 - Voor wat betreft zonnepanelen en windenergie is er wel participatieruimte voor de wijkraden.
 - Voor wat betreft warmte- en koudeoplossingen, het werken aan een energiesysteem voor transport, opslag en distributie is er geen participatieruimte voor de wijkraden.
2. Energiesysteem gebouwde omgeving
 - Op energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen, de warmte-uitvoeringsprogramma's en de wijkaanpakken is er wel participatieruimte voor de wijkraden.
 - Op de betaalbaarheid en tegengaan energiarmede en de concern- en stadsbrede verduurzaming is er geen participatieruimte voor de wijkraden.
3. Energietransitie in mobiliteit
 - Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden.
4. Duurzame haven & industrie
 - Over walstroom en verduurzaming scheepvaart is wel participatieruimte voor de wijkraden.
 - Over elektrificatie (infrastructuur en innovatie), aanlanding Wind op Zee (benodigde infrastructuur) en energiebesparing industrie is geen participatieruimte voor de wijkraden.

Stedelijke opgaven Stadsontwikkeling ingezoomd op Schiebroek

Begrotingsprogramma 1	Begrotingsdoel	Project naam	Fase (initiatief, vo	Participatie/Informatie	Korte beschrijving en/of opmerking
Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling	2. Vitale wijken	Herstructurering Schiebroek-Zuid	Vorbereiding	Afstemming en participatie loopt via het buurtverbeterplan. Rond 2018 heeft participatie plaatsgevonden ihkv de gebiedsvisie Schiebroek. Er wordt een participatie en communicatieplan opgesteld in samenwerking met de corporaties in de wijk.	Herstructurering Schiebroek Zuid waarbij door sloop-nieuwbouw, renovatie, ingrepen in de buitenruimte en de kans om aan te sluiten op een warmtenet, de sociale problematiek in Schiebroek Zuid vanuit fysieke kant wordt aangepakt
Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling	2. Fijn leven en verblijven in de delta	Wiarda plantsoen	Vorbereiding	Participatietraject is reeds doorlopen	In aansluiting op aanpassing buitenruimte door nieuwbouw Teldersweg, wordt ook het Wiardaplantsoen opnieuw ingericht. Tempo onzeker ivm gebrek aan financiële middelen.
Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling	3. Goede groei en verbinding	Hazelaarweg	Vorbereiding	Project is nog in opstartfase, projectmanager zal met wijkraad contact opnemen inzake participatie-aanpak.	Aanleg weg voor taxivoer naar nieuw te realiseren speciale onderwijsvoorziening
Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling	3. Goede groei en verbinding	Schiehoven-Hamaker	Vorbereiding	Participatie is nog niet opgestart, de projectmanager zal tzt contact opnemen met de Wijkraad inzake de participatie-aanpak. Dit is overigens een project van een derden, de ontwikkelaar zal de participatie dus moeten vormgeven.	Renovatie en nieuwbouw van voormalige woon-zorglocatie naar wonen
Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling	3. Goede groei en verbinding	Verrijzeniskerk Bedrijventerrein Schiebroek	Vorbereiding	Participatie is doorlopen, ligt door bezwaren stil	Nieuwbouw zorglocatie
Begrotingsprogramma Economische ontwikkeling	3. Meer ruimte voor economie		Uitvoering	Reeds doorlopen	Uitgifte laatste bedrijfskavels
Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling	3. Goede groei en verbinding	Teldersweg	Uitvoering en deels voorbereiding	Reeds doorlopen	Woningbouw

Bijlagen 1: Matrix met vijf thema's en in totaal 51 onderwerpen/ aandachtspunten.

DEEL UW IDEEËN OVER UW WIJK MET DE WIJKRAAD!

VOORZIENINGEN IN DE WIJK	GEZONDE, VEILIGE EN LEEFBARE WIJK	SCHONE EN HELE BUITENRUIMTE	VEERKRACHT VAN BEWONERS VERBETEREN	TOEKOMSTBESTENDIGE WIJK
Een Huis van de Wijk	Hinder vliegveld	Veilig groen	Gecoördineerde aanpak armoede en schulden	Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken
Gevarieerd aanbod aan winkels	Geluidshinder wegverkeer	Straatonderhoud	Ondersteuning door werk en inkomen	Voorzieningen langer thuis wonen ouderen
Meer kramen op de markt	Uitstoot fijnstof	Inrichting perken	Beheersing Nederlands: taallessen	Karakter tuinstad behouden
Speelplekken	Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark	Uitwerpselen honden en ganzen	Tegengaan eenzaamheid	Huisvesting jongeren
Voorzieningen en plekken voor jongeren	Inrichten woongebied als 30 km straten	Inspraak bewoners bij groen	Aandacht voor alleenstaande ouders	Woon carrière in de wijk
Evenementen, kunst en cultuur	Verkeersveiligheid	Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.	Wijkteam actie	Inzicht in veranderende zorg behoeften van ouderen
Horeca	Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving	Uitlaatbeleid honden	Welzijn	Meer sociale samenhang
Openbaar Vervoer	Meer handhaving bij fietsen op de stoep	Meldbereidheid vergroten	Aanpak energie-armoede	Inzet energiecoaches
Bewaakte fietsstalling bij haltes RandstadRail	Overlast op straat	Opruimen zwerfvuil	Aandacht voor kwetsbare bewoners	Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen
Scholen en kinderopvang	Overlast ganzen, ratten en meeuwen	Voorlichting over het omgaan met huisvuil	Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld	
Bereikbaarheid wijkraad		Geparkeerde leenscooters en leenfietsen		

Bijlagen 2: Resultaten inventarisatie per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie 21 jaar en jonger incl. INSTAGRAM data

Onderwerp	Aantal	% overall
1. Voorzieningen en plekken voor jongeren	19	67,9%
2. Straatonderhoud	18	64,3%
3. Huisvesting jongeren	18	64,3%
4. Overlast ganzen, ratten en meeuwen	17	60,7%
5. Speelplekken	14	50,0%
6. Wooncarrière in de wijk	14	50,0%
7. Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.	13	46,4%
8. Een Huis van de Wijk	11	39,3%
9. Hinder vliegveld	11	39,3%
10. Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving	11	39,3%
11. Opruimen zwerfvuil	11	39,3%
12. Veilig groen	8	28,6%
13. Scholen en kinderopvang	7	25,0%
14. Verkeersveiligheid	6	21,4%
15. Geluidshinder wegverkeer	5	17,9%
16. Overlast op straat	5	17,9%
17. Uitwerpselen honden en ganzen	5	17,9%
18. Aanpak energie-armoede	5	17,9%
19. Evenementen, kunst en cultuur	4	14,3%
20. Horeca	4	14,3%
21. Openbaar vervoer	4	14,3%
22. Uitstoot fijnstof	4	14,3%
23. Karakter tuinstad behouden	4	14,3%
24. Gevarieerd aanbod aan winkels	3	10,7%
25. Bewaakte fietsenstalling	3	10,7%
26. Voorlichting over het omgaan met huisvuil	3	10,7%
27. Tegengaan eenzaamheid	3	10,7%
28. Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken	3	10,7%
29. Meer sociale samenhang	3	10,7%
30. Bereikbaarheid wijkraad	2	7,1%
31. Uitlaatbeleid honden	2	7,1%
32. Geparkeerde leenscooters	2	7,1%
33. Gecoördineerde aanpak armoede en schulden	2	7,1%
34. Ondersteuning door W&I	2	7,1%
35. Beheersing Nederlands: taallessen	2	7,1%
36. Welzijn	2	7,1%
37. Aandacht voor kwetsbare bewoners	2	7,1%
38. Voorzieningen langer thuis wonen ouderen	2	7,1%
39. Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen	2	7,1%
40. Meer kramen op de markt	1	3,6%
41. Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark	1	3,6%
42. Inrichten woongebied als 30 km straten	1	3,6%
43. Inspraak bewoners bij groen	1	3,6%
44. Meldbereidheid vergroten	1	3,6%
45. Aandacht voor alleenstaande ouders	1	3,6%
46. Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld	1	3,6%
47. Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen	1	3,6%
48. Inzet energiecoaches	1	3,6%
49. Meer handhaving bij fietsen op de stoep	0	0,0%
50. Inrichting perken	0	0,0%
51. Wijkteam actie	0	0,0%

Leeftijdscategorie 22 – 46 jaar incl. INSTAGRAM data

Onderwerp	Aantal	% overall
1. Overlast ganzen, ratten en meeuwen	22	55,0%
2. Voorzieningen en plekken voor jongeren	20	50,0%
3. Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving	19	47,5%
4. Straatonderhoud	18	45,0%
5. Speelplekken	17	42,5%
6. Hinder vliegveld	14	35,0%
7. Uitwerpselen honden en ganzen	14	35,0%
8. Gevarieerd aanbod aan winkels	13	32,5%
9. Scholen en kinderopvang	13	32,5%
10. Verkeersveiligheid	13	32,5%
11. Huisvesting jongeren	13	32,5%
12. Aandacht voor kwetsbare bewoners	11	27,5%
13. Karakter tuinstad behouden	11	27,5%
14. Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark	10	25,0%
15. Opruimen zwerfvuil	9	22,5%
16. Een Huis van de Wijk	8	20,0%
17. Horeca	8	20,0%
18. Uitstoot fijnstof	8	20,0%
19. Overlast op straat	8	20,0%
20. Veilig groen	8	20,0%
21. Geparkeerde leenscooters	8	20,0%
22. Tegengaan eenzaamheid	8	20,0%
23. Aanpak energie-armoede	8	20,0%
24. Evenementen, kunst en cultuur	7	17,5%
25. Aandacht voor alleenstaande ouders	7	17,5%
26. Meer sociale samenhang	7	17,5%
27. Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.	6	15,0%
28. Gecoördineerde aanpak armoede en schulden	6	15,0%
29. Wooncarrière in de wijk	6	15,0%
30. Meer kramen op de markt	5	12,5%
31. Inrichten woongebied als 30 km straten	5	12,5%
32. Openbaar vervoer	4	10,0%
33. Bereikbaarheid wijkraad	4	10,0%
34. Geluidshinder wegverkeer	4	10,0%
35. Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld	4	10,0%
36. Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken	4	10,0%
37. Uitlaatbeleid honden	3	7,5%
38. Voorlichting over het omgaan met huisvuil	3	7,5%
39. Beheersing Nederlands: taallessen	3	7,5%
40. Inspraak bewoners bij groen	2	5,0%
41. Ondersteuning door W&I	2	5,0%
42. Wijkteam actie	2	5,0%
43. Welzijn	2	5,0%
44. Voorzieningen langer thuis wonen ouderen	2	5,0%
45. Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen	2	5,0%
46. Inzet energiecoaches	2	5,0%
47. Inrichting perken	1	2,5%
48. Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen	1	2,5%
49. Bewaakte fietsenstalling	0	0,0%
50. Meer handhaving bij fietsen op de stoep	0	0,0%
51. Meldbereidheid vergroten	0	0,0%

Leeftijdscategorie 46 – 64

Onderwerp	Aantal	% overall
1. Hinder vliegveld	19	46,3%
2. Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark	15	36,6%
3. Uitwerpselen honden en ganzen	14	34,1%
4. Karakter tuinstad behouden	14	34,1%
5. Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving	13	31,7%
6. Gecoördineerde aanpak armoede en schulden	13	31,7%
7. Tegengaan eenzaamheid	13	31,7%
8. Aandacht voor kwetsbare bewoners	13	31,7%
9. Uitstoot fijnstof	12	29,3%
10. Overlast ganzen, ratten en meeuwen	12	29,3%
11. Meer kramen op de markt	11	26,8%
12. Voorzieningen en plekken voor jongeren	9	22,0%
13. Straatonderhoud	9	22,0%
14. Opruimen zwerfvuil	9	22,0%
15. Speelplekken	8	19,5%
16. Meer handhaving bij fietsen op de stoep	8	19,5%
17. Overlast op straat	8	19,5%
18. Aanpak energie-armoede	8	19,5%
19. Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld	8	19,5%
20. Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken	8	19,5%
21. Gevarieerd aanbod aan winkels	7	17,1%
22. Evenementen, kunst en cultuur	7	17,1%
23. Geluidshinder wegverkeer	7	17,1%
24. Inrichten woongebied als 30 km straten	7	17,1%
25. Geparkeerde leenscooters	7	17,1%
26. Ondersteuning door W&I	7	17,1%
27. Aandacht voor alleenstaande ouders	7	17,1%
28. Huisvesting jongeren	7	17,1%
29. Meer sociale samenhang	7	17,1%
30. Veilig groen	6	14,6%
31. Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.	6	14,6%
32. Meldbereidheid vergroten	6	14,6%
33. Voorlichting over het omgaan met huisvuil	6	14,6%
34. Beheersing Nederlands: taallessen	5	12,2%
35. Voorzieningen langer thuis wonen ouderen	5	12,2%
36. Een Huis van de Wijk	4	9,8%
37. Verkeersveiligheid	4	9,8%
38. Uitlaatbeleid honden	4	9,8%
39. Welzijn	4	9,8%
40. Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen	4	9,8%
41. Openbaar vervoer	3	7,3%
42. Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen	3	7,3%
43. Horeca	2	4,9%
44. Inrichting perken	2	4,9%
45. Inspraak bewoners bij groen	2	4,9%
46. Inzet energiecoaches	2	4,9%
47. Bewaakte fietsenstalling	1	2,4%
48. Scholen en kinderopvang	1	2,4%
49. Bereikbaarheid wijkraad	1	2,4%
50. Wijkteam actie	1	2,4%
51. Wooncarrière in de wijk	1	2,4%

Leeftijdscategorie 65 jaar en ouder

Onderwerp	Aantal	% overall
1. Straatonderhoud	25	51,0%
2. Zichtbaarheid wijkagenten en handhaving	23	46,9%
3. Hinder vliegveld	22	44,9%
4. Geparkeerde leenscooters	22	44,9%
5. Meer handhaving bij fietsen op de stoep	21	42,9%
6. Overlast ganzen, ratten en meeuwen	20	40,8%
7. Uitwerpselen honden en ganzen	20	40,8%
8. Oplossing parkeeroverlast Plaswijckpark	17	34,7%
9. Voorzieningen langer thuis wonen ouderen	17	34,7%
10. Uitstoot fijnstof	16	32,7%
11. Opruimen zwerfvuil	15	30,6%
12. Voorzien in behoeften aan woonvoorzieningen voor ouderen	15	30,6%
13. Een Huis van de Wijk	13	26,5%
14. Meer handhaving bij naast plaatsing huisvuil, opruimplicht etc.	13	26,5%
15. Karakter tuinstad behouden	13	26,5%
16. Voorzieningen en plekken voor jongeren	12	24,5%
17. Verkeersveiligheid	12	24,5%
18. Veilig groen	11	22,4%
19. Inrichten woongebied als 30 km straten	10	20,4%
20. Uitlaatbeleid honden	10	20,4%
21. Inspraak bewoners bij groen	9	18,4%
22. Klimaatbestendige wijk o.m. aardgasvrij maken	9	18,4%
23. Meer kramen op de markt	8	16,3%
24. Openbaar vervoer	8	16,3%
25. Evenementen, kunst en cultuur	7	14,3%
26. Meldbereidheid vergroten	7	14,3%
27. Beheersing Nederlands: taallessen	7	14,3%
28. Inzicht in veranderende zorgbehoeften van ouderen	7	14,3%
29. Gevarieerd aanbod aan winkels	6	12,2%
30. Speelplekken	6	12,2%
31. Overlast op straat	6	12,2%
32. Aanpak energie-armoede	6	12,2%
33. Voorlichting over het omgaan met huisvuil	5	10,2%
34. Gecoördineerde aanpak armoede en schulden	5	10,2%
35. Welzijn	5	10,2%
36. Aandacht voor kwetsbare bewoners	5	10,2%
37. Tegengaan verwaarlozing en huiselijk geweld	5	10,2%
38. Huisvesting jongeren	5	10,2%
39. Horeca	4	8,2%
40. Bewaakte fietsenstalling	4	8,2%
41. Inrichting perken	4	8,2%
42. Ondersteuning door W&I	4	8,2%
43. Meer sociale samenhang	4	8,2%
44. Scholen en kinderopvang	3	6,1%
45. Geluidshinder wegverkeer	3	6,1%
46. Tegengaan eenzaamheid	3	6,1%
47. Wooncarrière in de wijk	3	6,1%
48. Bereikbaarheid wijkraad	2	4,1%
49. Aandacht voor alleenstaande ouders	2	4,1%
50. Inzet energiecoaches	2	4,1%
51. Wijkteam actie	0	0,0%